

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Tak for de igen meget konstruktive bemærkninger. Hr. Ove Fich vil jeg specielt takke for det konstruktive indhold af hans bemærkninger og bekræfte, at så vidt det er oplyst over for mig, har Irland betragtet deres Maastrichtafstemning som samtidig værende en accept af, at dette skal ratificeres, men det skal jeg få bekræftet, således at udvalget selvfølgelig kan få en helt klar indikation af, om det, vi sådan har hørt ved siden af, også er korrekt.

Dernæst er jeg ganske enig i hr. Ove Fichs adskillelse mellem denne sag og direktivteksten og de diskussioner og helt konstaterbare problemer, der på europæisk plan er med diskussionerne om de bioteknologiske opfindelser. Jeg er også enig i den konstatering, at vi får større indflydelse, hvis vi går med nu og så gør vores indflydelse gældende i diskussionerne inden for EF om direktivteksten.

Der blev også spurgt, om jeg kunne bekræfte det, jeg sagde sidst. Det kan jeg selvfølgelig, og da der er tale om så kompliceret en sag, vil jeg også meget gerne uddybe alle de bemærkninger, jeg gjorde sidst om de praktiske ting, om patentet, og derudover vil jeg også meget gerne i en noget mere uddybende skriftlig redegørelse over for udvalget bekræfte forholdet til direktivteksten, således at alt er på bordet, når man skal træffe afgørelsen i udvalget; den assistance vil jeg gerne yde.

Jeg mener ikke, at der var nogen af de andre ordførere, der umiddelbart stillede spørgsmål, så jeg vil kun stille mig til rådighed for udvalget under udvalgsbehandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Mødet genoptages kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.54

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 9:

Forslag til lov om detailsalg på søn- og helligdage m.v.

Af industriministeren (Anne Birgitte Lundholt).

(Fremsat 7/10 92).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 5 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 53:

Forslag til lov om ophævelse af lov om butikstid. (Afskaffelse af lukkeloven).

Af Annette Just (FP) m.fl.

(Fremsat 21/10 92).

Lovforslagene sattes til forhandling.

*Forhandling***Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):**

Det er korrekt, at jeg har en bemærkning først, da der er fremsat et forslag af Fremskridtspartiet om ophævelse af lukkeloven. Jeg vil blot henvise til de bemærkninger, jeg i foråret gjorde i anledning af forslaget, og til, at regeringen selv har fremsat et forslag om detailsalg på søn- og helligdage. I øvrigt vil jeg henvise til den behandling af dette forslag, som nu skal foretages.

Lissa Mathiasen (S):

Det er efterhånden sådan, at vi stort set i hver eneste folketingssamling skal drøfte spørgsmålet om lukkeloven, og man kunne godt ønske sig, at tiden efterhånden var inde til, at vi kunne få skabt ro på området; det tror jeg faktisk også der er mange ude omkring der ønsker sig.

Ellers vil jeg godt begynde med at sige ikke mindst til industriministeren, at det har undret os noget, at vi allerede på nuværende tidspunkt ser industriministerens udspil, alene af den grund, at et flertal i Folketinget klart til-

[Lissa Mathiasen]

kendegav i sidste folketingssamling, at regeringen og dermed ministeren ikke burde fremsætte et sådant forslag før efter næste overenskomst. Derudover blev det også klart tilkendegivet, at vi lagde stor vægt på at forsøge at tilgode muligheden for, at de implicerede parter selv kunne få lejlighed til at komme med et fælles løsningsforslag; heller ikke det har ministeren haft tid til at vente på. Til gengæld gav vi udtryk for, at det ville være gavnligt, om man brugte den tid, der nu var til rådighed, til at få undersøgt diverse aspekter ved en eventuel liberalisering.

Det må nu konstateres, at ministeren ikke har foretaget sådanne undersøgelser, i hvert fald foreligger der ikke nogen form for vurderinger i det fremsatte forslag. Ministeren har altså ikke ønsket at leve op til de fremsatte ønsker; intet er blevet belyst eller undersøgt. Det er en af grundene til, at vi i Folketingets Erhvervsudvalg har lagt op til at få eventuelle ændringer sat ind i en bredere ramme; en anden er et ønske om at få et bredere og dermed bedre vurderingsgrundlag.

Nogle vil måske sige her i dag, at vi har diskuteret det spørgsmål så mange gange. Hvis De Konservatives normale ordfører havde været til stede, er jeg sikker på, at den udtalelse ville have lydt. Det er korrekt, at det har været diskuteret mange gange, men jeg vil alligevel godt prøve at illustrere, hvorfor vi mener, at der er forskellige problemer, som burde have været gennemdrøftet og løst, inden der blev foretaget nye ændringer af lukkeloven; ellers risikerer vi, at lukkeloven nok en gang kommer til debat herinde. Jeg skal heller ikke lægge skjul på, at vi fra Socialdemokratiets side ikke ønsker, at det skal hastes igennem, for dermed sendes sorteper blot videre.

Det første punkt, vi godt kunne have tænkt os at få drøftet i forbindelse med en ny lukkelov, er: Hvorledes forholdt dette forslag sig til daginstitutionernes åbningstid, og hvordan skal de forøgede udgifter for kommunerne dækkes ind?

Det andet punkt: Vil eventuelle ændringer af lukkeloven betyde et behov for ændringer af den kollektive trafik? Det må også give nogle konsekvenser.

Det tredje punkt: Hvilke overvejelser har industriministeren og arbejdsministeren gjort sig om forholdet til arbejdsmarkedslovgivningen, herunder ikke mindst dagpengereglerne?

Det fjerde punkt: Hvilken forskydning vil et sådant forslag betyde for konkurrencen detailhandelen imellem, herunder også specialvareforretningerne? Efter den mængde reaktioner at dømme, jeg tror vi alle har fået, er der noget, der tyder på, at der er en meget dyb bekymring i store dele af detailhandelen for det forslag, der her er fremsat.

Det femte punkt: Skaber dette forslag konkurrenceforvridning i forhold til hotel- og restaurationsbranchen? Der er også kommet nogle kraftige reaktioner derfra.

Det sjette punkt: Hvilke familiemæssige og personlige problemer skaber dette forslag set i relation til de mange ansatte, som i høj grad også vil blive berørt?

Apropos sorteper må det konstateres, at der efter ministerens forslag lægges op til, at begrænsningen af varesortimentet skal ophæves. Det betyder, at alle butikker, kiosker, tankstationer m.v. på alle hverdage døgnet rundt må sælge alle varer. Til gengæld må blomsterhandlere ikke holde åbent om søndagen, ligesom tankstationer og døgnkiosker om søndagen nu kun må handle med aviser, brød og mejeriprodukter plus selvfølgelig for tankstationernes vedkommende med brændstof; det vil sige at øl, vin, spiritus samt almindelige kolonialvarer ifølge ministerens forslag skal væk fra hylderne om søndagen. Man kan spørge sig selv, om det mon vil blive tilfældet. Jeg tror det ikke, og derfor må vi akkurat som i den nuværende situation forvente nogle enorme problemer med varesortimentet, hvad det vil være muligt at handle med, og hvad der rent faktisk bliver handlet med om søndagen. Ministeren har egentlig selv så udmærket i de almindelige bemærkninger skitseret, hvilke problemer der har været forbundet med sortimentsbestemmelserne i den nuværende lovgivning, og netop de problemer, som er omtalt i bemærkningerne om konkurrenceforvridning i forhold til andre butikker, vil opstå med det forslag, som ministeren her har fremsat.

Men man kan sige, der er én forskel: ministeren har sikret sig, at sorteper fremover bliver sendt videre – det vil være kommunerne, der skal til at løse problemerne. For hvis kommunerne skulle beslutte, at man på tankstationer, i kiosker m.v. skal have lov til at handle med et bredere sortiment om søndagen, vil der komme et meget stort pres fra andre butikker om at

[Lissa Mathiasen]

få lov til også på lignende vis at holde åbent om søndagen, det ved vi.

Man kan så spørge, om der med dette udspil fra ministeren rent faktisk ligger en skjult dagsorden, et forsøg på ad bagdøren at få en total liberalisering igennem, altså en total afskaffelse af lukkeloven. Jeg ved det ikke, men én ting er i hvert fald sikker: vedtages forslaget, som det foreligger her, har vi også sikret os, at vi har fået givet sorteper videre.

Vi ved, at man i Sverige har gjort mange erfaringer – også mange bitre erfaringer. Skulle vi ikke forsøge at gøre arbejdet bedre, også for at undgå i de kommende år hvert eneste år at have denne debat i Folketinget? Det ønsker vi i hvert fald fra Socialdemokratiets side.

Det kan godt være, at industriministeren har haft travlt – noget tyder på det, når man ikke har villet respektere, hvad et flertal i Folketinget har givet udtryk for – men tilsvarende kan det tilsyneladende konstateres, at et flertal også har tilkendegivet, at de ikke umiddelbart kan støtte ministerens forslag.

På den baggrund håber vi, at ministeren vil erkende, at det ikke altid er en fordel at forcere tingene, ligesom jeg håber, at ministeren derfor efterfølgende også vil være med til at bakke positivt op bag vores ønske om at få den høring, som er planlagt i Folketingets Erhvervsudvalg.

Det er jo nu engang sådan, at uanset hvordan man end vender og drejer det, og uanset hvordan man egentlig gerne vil have tingene sat sammen, vil en udvidelse af åbningstiden selvfølgelig betyde forøgede omkostninger for forretningerne. Og tilsvarende må vi konstatere, at selv om forretningerne har længere åbent, betyder det ikke, at den enkelte har flere penge. Der kommer ikke flere penge blandt folk. Man kan tværtimod risikere, at en forlængelse af åbningstiden rent faktisk vil betyde en fordyrelse af varerne, og dermed kan vi risikere at komme i den situation, at der bliver færre penge for forbrugerne. Derfor synes jeg, det er meget væsentligt at beskæftige sig med, hvordan man giver sorteper videre i denne sammenhæng.

Hvad angår Fremskridtspartiets forslag, lovforslag nr. L 53, formoder jeg, at det af de udtalelser, jeg er kommet med om regeringens forslag, klart er fremgået, at vi ikke kan støtte forslaget om en total liberalisering.

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Det, der kalder mig op allerede på nuværende tidspunkt, er ikke alene, at der er en lang række, om jeg så må sige ukorrekte tolkninger af lovforslaget i fru Lissa Mathiasens indlæg – det skal jeg komme tilbage til – men det blev i fru Lissa Mathiasens indlæg nævnt to gange, at et flertal i Folketinget skulle have pålagt mig ikke at fremsætte et forslag før efter næste overenskomstforhandling. Det er ukorrekt. Det er muligt, fru Lissa Mathiasen havde den holdning og sagde det, men det, vi diskuterede sidste gang, var, at vi skulle sørge for, at lovforslaget ikke trådte i kraft før efter en overenskomstforhandling. Netop derfor bebudede jeg fra denne talerstol, at forslaget ville komme frem så betids, at det kunne behandles i Folketinget. Men jeg gav Folketingets flertal tilsagn om, at ikrafttrædelsestidspunktet først skulle fastsættes til efter en overenskomstforhandling, således at parterne fik mulighed for at indrette sig efter lovforslagets indhold.

Det var den korrekte udgave af debatten fra sidste gang. Det er muligt, at ét eller to partier havde den anden holdning, men det var bestemt ikke et pålæg fra et flertal i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

For det første kan vi jo konstatere, at ordet »frihed« tilsyneladende ikke forekommer i fru Lissa Mathiasens ordbog. Fru Lissa Mathiasen holdt et utrolig nedladende og negativt indlæg om, hvordan forholdene er i den danske detailbranche, og hvordan kommunerne vil håndtere den mulighed, som industriministeren har foreslået, nemlig at bestemmelserne lægges ud i kommunerne. Fru Lissa Mathiasen blev ved med at tale om sorteper, som om det, vi gør, hvis vi liberaliserer loven – hvad jeg håber vi gør – er noget negativt. Jamen det er jo ikke det, der er tilfældet. Vi giver frihed, og siden hvornår er frihed lig med noget negativt og sorteper? Fru Lissa Mathiasens verdensbillede er ærlig talt noget specielt.

Hvad angår spørgsmålet om at lægge afgørelserne ud til kommunerne, sagde fru Lissa Mathiasen i begyndelsen af sit indlæg: Vi har fået masser af henvendelser, og der er overhovedet ingen interesse for dette her. Lidt senere sagde fru Lissa Mathiasen i sit indlæg, at hvis kommunerne får lov til at bestemme, vil der

[Kim Behnke]

komme et kolossalt pres på dem om at give los. Det hænger da ikke sammen. Det kan ikke på samme tid være sådan, at ingen interesserer sig for det, og at der vil komme et kolossalt pres.

Fru Lissa Mathiasen havde ret i sin sidste antagelse, nemlig at der kan nogen steder komme et pres, og det er de steder, hvor detailhandelen har et ægte ønske om at få nogle flere åbningstimer, så de kan få nogle flere kunder ind i butikken.

Endelig talte fru Lissa Mathiasen om, at danskerne ikke har nogen penge at gøre godt med. Nej, for fru Lissa Mathiasen har jo bl.a. været med til at skabe verdens højeste skatteniveau, så det er måske derfor, folk ingen penge har at handle med.

Men de steder i landet, hvor folk tigger og beder om flere åbningstimer, er det såmænd ikke, fordi de ønsker at trække flere penge op af lommen på fru Lissa Mathiasen og mig og de øvrige danskere. Nej, dér er det et spørgsmål om, at turister i tusindtal vandrer rundt med lommen fuld af penge uden at kunne få lov til at bruge dem, og det er simpelt hen for dumt.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Først til industriministeren. Jeg bliver nødt til at sige, at et flertal ved afgivelse af betænkning til det forslag, der i sidste samling blev fremsat af Fremskridtspartiet, tilkendegav – og jeg formoder, at industriministeren har læst betænkningen – at vi ikke ønsker, at der bliver fremsat forslag til en ny lukkelov før efter næste overenskomst. Det var deri, det blev præciseret, og det tror jeg også industriministeren vil give mig ret i, når hun læser betænkningen.

Dernæst vil jeg gerne sige til hr. Kim Behnke, at jeg for det første aldrig har sagt, at der overhovedet ingen interesse er for dette her. Det, jeg har sagt – og det var med henvisning til punkt 4, hvor jeg opremser forskellige problemstillinger – er: Ikke mindst den bekymring, der er i store dele af detailhandelen, har vi jo kunnet mærke med de mange henvendelser, der er kommet. Jeg har ikke talt noget om, at der ikke skulle være interesse for dette her, det tror jeg vi alle er meget vel klar over at der er.

Når jeg taler om sorteper, er det, fordi industriministeren – og det var også det, jeg henvi-

ste til i mit første indlæg – selv gør opmærksom på noget, som vi alle sammen også bør være klar over, nemlig at der har været meget store problemer i forbindelse med varesortimentet, og hvordan det blev fastholdt, at man gjorde, som man måtte, altså kun havde de ting på hylderne og kun handlede med de ting, man måtte, når det var uden for normal lukketid.

Det er i den forbindelse, jeg siger, at det, at man nu blot lægger det over til kommunalbestyrelsen at bestemme det, når vi ved, at det har været meget svært at holde styr på det herindefra, er at sende sorteper videre, for vi har ikke løst problemet. På den måde, som dette forslag er udformet, har man ikke løst et eneste af problemerne, tværtimod.

Med min sidste bemærkning om borgerne var det, jeg gjorde opmærksom på, at borgerne ikke får flere penge af, at vi holder længere åbent – pengene vil være de samme.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Pengene er ikke de samme, medmindre fru Lissa Mathiasen ikke betragter i tusindvis af turister som et købedygtigt publikum, det handler om at få til at gøre størst mulige indkøb, mens de er i Danmark.

Vi synes faktisk, det er en god idé at gøre den store betalingsbalanceforbedring, som turisterhvervet er med til, endnu større, men vi ved jo, hvilke problemer der er. I en by som Århus, hvor jeg selv kommer fra, og som ikke har status af at være turistområde, ikke har status af at være sommerhusområde, vandrer svenskere, hollændere, tyskere og amerikanere og japanere hvileløst rundt fra lørdag kl. 14.00 til mandag morgen kl. 10.00. I det tidsrum er det forbudt at handle i butikkerne, og de arme turister spørger: Hvorfor må vi ikke det? Jamen det må I også gerne. I må køre op på en benzintank, eller I må gå hen i en døgnkiosk, eller I må gå hen i statens eget supermarked på DSB-stationen, IC-markedet. Dér må I gerne købe varerne, men til en overpris.

Det er en hovedrysten, man møder fra disse turister, der ikke kan forstå, hvorfor forbudsdanmark er så indskrænket.

Fru Lissa Mathiasen er så bekymret for forbrugerne. Jeg skal gøre opmærksom på, at man i nummer 8 af bladet Tænk fra 1992, altså fra

[Kim Behnke]

forbrugerorganisationerne, gør opmærksom på, at en fri lukkelov »er en fordel for alle«. Det har vi altså Forbrugerrådets ord for, og det stoler vi i denne forbindelse bestemt på.

Fru Lissa Mathiasen var dernæst inde på, hvorvidt det nu er kommunerne, der får problemet med at afgrænse varesortimentet osv. Men det viser jo den reguleringstrang, som fru Lissa Mathiasen har. Det er Folketinget, det er politikere, der skal sidde og afgøre, om pizzaer skal sælges i små stykker, så det kaldes snacks, eller om det må sælges som hele pizzaer, hvor det så er middagsretter.

Jamen det er da ikke en politisk opgave at afgøre den slags. Lad dog butikkerne få frihed til selv at bestemme, hvad der skal være på hylderne. Køber kunderne det ikke, kommer det hurtigt af hylderne igen.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Kun den lille korte bemærkning til hr. Kim Behnke, at jeg egentlig tror, at såvel de mange implicerede detailhandlere som forbrugerne og samfundet som sådant vil have gavn af, hvis vi får debatten lagt på et andet niveau end det, hr. Kim Behnke her lægger op til.

Kai Dige Bach (KF):

Da vort partis – ifølge fru Lissa Mathiasens sprogbrug – normale ordfører ikke kan være til stede i dag, skal jeg på hans vegne udtale følgende:

Lukkeloven, som ikke hedder »lukkeloven«, men »lov om butikstid«, skal fremover hedde »loven om detailsalg på søn- og helligdage m.v.«, og det er, uanset hvad den hedder, en lovgivning, der altid giver en meget betydelig debat både i og uden for Folketinget.

I øvrigt er det en lovgivning, der har været til behandling her i Folketinget hvert eller hvert andet år gennem en årrække. Sidste gang, vi foretog ændringer i lov om butikstid, var der en meget betydelig debat om den liberalisering, der fandt sted.

Men jeg mener, man kan sige, at resultatet har været positivt, og dette er især kommet til udtryk i den betydelige publikumssucces, den lange lørdag en gang om måneden har været. Når den nuværende lov om butikstid ønskes afløst af dette forslag, er det bl.a., fordi der nu er et udtalt ønske herom fra store dele af detailhandelen.

Ikke mindst De Samvirkende Købmandsforeninger har presset meget på, fordi de føler, at de med den nuværende lovgivning er stillet urimeligt i forhold til den betydelige konkurrence, de påføres fra døgnkiosker og benzinstationer, der i stigende omfang sælger det samme sortiment som De Samvirkende Købmandsforeningers medlemmer.

I den konservative folketingsgruppe mener vi derfor, at det er rigtigt, at vi nu foretager dette yderligere skridt i retning af en større liberalisering af åbningstiderne i Danmark. Vi er glade for, at søn- og helligdage som hovedregel er udeladt som åbningsdage; vi er også glade for, at industriministeren har medtaget de tidligere fremsatte konservative tanker om, at juleaftensdag og grundlovsdag skal være åbningsfri dage, væsentligst af hensyn til medarbejderne i forretningerne.

Den primære konsekvens af denne lovgivning er, at der sker en decentralisering af beslutningerne om, hvor meget der må holdes åbent forskellige steder i landet. Det er fornødt, at beslutningerne lægges ud til kommunerne; jeg tror, det vil betyde en glidende tilpasning til de behov, der er forskellige steder i landet. For behovene er forskellige, når man taler om lukketider i København og Rødning.

Det bliver spændende at se, om detailhandelen vil benytte muligheden for at have flere lange lørdage om måneden. Personlig tror jeg, at den store interesse for lange lørdage forsvinder, hvis man gør det til en ugentlig begivenhed.

Jeg vil til slut omtale et par forhold, som er resultatet af mange henvendelser, jeg har fået fra detailhandlere. Det drejer sig om følgende: Når kommunerne får mulighed for at tillade en udvidelse eller en begrænsning af lukketiderne, må det være rimeligt, at kommunerne også giver mulighed for pasning af medarbejdernes børn på andre tidspunkter end dem, vi kender i dag, da problemerne for forretningerne og deres medarbejdere ellers vil blive meget betydelige.

Et andet forhold, jeg må gøre opmærksom på, er, at man især i butikscentrene ofte har vedtægtsmæssige regler, der betyder, at ganske få butikker kan bestemme, at eksempelvis en lang række specialbutikker skal holde åbent langt mere, end der er behov for. Dette skyldes, at man ganske simpelt stemmer efter antal kvadratmeter pr. butik.

[Kai Dige Bach]

Jeg beder industriministeren være meget opmærksom på dette problem, fordi det reelt kan føre til, at 1 eller 2 butikker i butikscentrene kan bestemme, at 50 eller 100 specialforretninger skal holde åbent på tider, hvor de absolut ikke har behov for at holde åbent.

Jeg er sikker på, at man i mange butikscentre frivilligt vil tilpasse sig den situation, der kommer ind i, men vil man ikke det, mener jeg, det er vor opgave som lovgivere at hjælpe til en rimelig behandling af de forskellige forretninger, der har indgået kontrakter under den forudsætning, at lukketiderne skulle være klokken 17.30 til daglig, klokken 20 om fredagen og klokken 14 om lørdagen som det maksimale.

Den konservative folketingsgruppe kan tilslutte sig forslaget, og vi vil være yderst aktive under udvalgsarbejdet.

Hvad angår Fremskridtspartiets forslag, skal jeg afvise det og henvise det til behandling under ministerens forslag.

Erik Larsen (V):

Det er, som om de partier, der vender sig imod en liberalisering af lukkeloven, har den opfattelse, at dansk forretningsliv skal være én stor brugsforening, hvor man virkelig skal bestemme, hvornår de, der kommer i forretningen, skal handle. Dansk forretningsliv er ikke én stor brugsforening. Der er stor forskel på behov og vaner i Svendborg, i København og i Skagen. Derfor er der også behov for, at der skabes vide muligheder for de enkelte forretninger til at bruge den frihed, den liberalisering, som ligger i ministerens forslag, til at skabe sig et grundlag, som er baseret på de muligheder, der er inden for den pågældende varegruppe på det pågældende område.

I Venstre ser vi med stor tilfredshed på, at der nu kommer et forslag, som i princippet gør, at der er fri åbningstider efter forretningernes ønske ugens første seks dage.

Vi er også meget tilfredse med, når der skal være begrænsninger, og når man ønsker at have en mulighed for at lave begrænsninger, at det så er kommunalbestyrelserne i de enkelte områder, der fastsætter disse begrænsninger. Det svarer jo også meget fornemt til det, vi kender i dag, nemlig at man har nogle muligheder i områder, hvor der er turister.

Det må efter vores opfattelse være en fordel, at vi her får en frihed og en mere nuanceret

handel, sådan at vi kan udnytte de muligheder, der ganske rigtigt er, som hr. Kim Behnke var inde på det, for at fremme vores turisterhverv.

Det er klart, at der kan være mange filosoffer om, hvad virkningerne af sådan en større frihed vil være – hvordan det vil påvirke de små forretninger, hvordan det vil påvirke de store forretninger, om der er nogle, der løber af med sejren.

Jeg mener simpelt hen ikke, at der kan fastsættes en facitliste for dette spørgsmål. Facitlisten afgør forbrugerne, fordi det er dem, som gennem deres adfærd bestemmer, hvordan den pågældende struktur skal være. I den forbindelse er det i hvert fald min og Venstres opfattelse, at vi med en større frihed også giver overlevelsesholdning for masser af de mindre forretninger, som ligger i vores landområder, i vores tyndbefolkede områder.

Det bliver tit sagt: Jamen der er jo i den danske befolkning ikke noget ønske om at ændre lukkeloven. Det er forkert, og kunderne har selv gennem deres adfærd i forbindelse med døgnkiosker og servicestationer vist, at det er forkert, for man har jo faktisk i disse forretninger en omsætning i dag på omkring 12-13 mia. kr. Det er et udtryk for, at der altså er et eller andet behov i forbindelse med indkøb, som vi som forbrugere ønsker at få dækket.

Vi ser meget hen til, at det foreliggende lovforslag kan nyde fremme, og vi vil gå aktivt ind i udvalgsarbejdet for at få et godt forslag vedtaget.

Hvad angår Fremskridtspartiets forslag, kan jeg sige, at da vi støtter ministerens forslag om denne liberalisering, kan vi selvfølgelig ikke samtidig også støtte Fremskridtspartiets forslag.

Tommy Dinesen (SF):

Udenfor gulnes bladene, dagene bliver kortere, og inden længe kan man se »Nøddebo Præstegård« i biograferne, og her i Folketinget diskuterer vi stadig væk lukkeloven omkring den samme tid, som vi altid har gjort. Altså det er en tid med traditioner. Vi kan godt lide traditioner, og vi regner med at mødes igen til næste år til samme tid og om samme emne.

Det gør vi af flere grunde, og jeg tror heller ikke, ministeren får sit store nationale kompromis i denne sag, så vidt jeg har kunnet læse i aviserne. Vi har den holdning – og det har jeg

[Tommy Dinesen]

sagt utallige gange, så jeg skal ikke gentage det alt for meget – at vi mener, det rigtigste er, at det først og fremmest er organisationerne, der skal sætte sig ned og blive enige om dette her.

Hvis vi var kommet med et forslag på et eller andet andet område, hvor vi havde prøvet på at trække noget ned over hovedet på organisationerne, havde vi fået den modsatte besked. Så havde vi fået at vide, at det kan man ikke, og det skal de selv finde ud af osv., og den store frihed, som hr. Kim Behnke taler om, var da blevet helt væk.

Jeg kan forstå, at der er nogle, der stadig væk kan hidse sig op over lukkeloven, og det er da al ære værd, men jeg synes snart ikke, jeg selv kan det mere, selv om det kun er én gang om året.

Turisterne er et nyt argument, man har fundet frem. Jeg har endnu aldrig mødt nogen turister, der har sagt, at de ikke vil tage til Danmark til næste år, fordi vi har en tåbelig lukkelov. Jeg sejler sådan lidt rundt blandt de danske havne og andre steder om sommeren, og det er sjovt, at der ikke er nogen, der har sagt det. Nu er det altså et vægtigt argument i denne sag. Jeg har heller aldrig hørt om nogen turister, der er døde af sult eller ikke har kunnet få de øl eller sodavand eller mælk, de skulle have. Men nu er det altså turisterne, det gælder. Jeg ved ikke engang, om vi har plads til dem, for det, vi tjener på turisterne hvert år, er jo steget til 45 mia. kr. Det er jo blevet det tredjestørste erhverv, så trængslen er der i hvert fald også.

Jeg forstår slet ikke Venstre i dette spørgsmål. For godt og vel 10 år siden sad jeg i et amtsråd, hvor vi diskuterede regionplaner og diskuterede de små samfund. Og dér fastslog vi, at hvis man ønsker at bevare de små samfund, går det i hvert fald ikke, at butikkerne skal lukke. Men det er jo det, der sker. Hvis man kører rundt i landet derude, hvor jeg bor, eller andre steder, vil man kunne se den ene butik efter den anden, der er lukket, og de vil i hvert fald ikke åbne, fordi man får en anden lukkelov. Det er der i hvert fald ikke nogen der har skrevet til os. Tværtimod har de sagt det modsatte.

Hvis man vil bevare de små samfund, det decentrale, nærhedsprincippet osv., tror jeg, det er det modsatte, man burde gøre, nemlig prøve at sørge for, at de små butikker fik mulighed for at overleve.

Jeg synes, det er endnu værre – men det er et smart skaktræk af ministeren – at sige, at det skal lægges ud til kommunerne. Jeg kan se for mig, hvordan de kommer til at overgå hinanden for at trække turister til, således at de totalt ødelægger de butikker, de har. Det er der ingen tvivl om. Det er nemlig smart. 233-275 kommuner vil nemlig efterhånden få den samme åbningstid. Kun de steder, hvor der er et andet flertal af socialdemokrater og De Radikale eller SF eller Kristeligt Folkeparti, kan man forvente, at man vil bevare lukkeloven, som den er i dag, og så vil det såmænd også blive brugt mod dem, fordi man henviser til, at man lige ved siden af kan gøre ditten og daten.

Som sagt, vi ses forhåbentlig til næste år om denne sag, og der bliver altså ikke noget nationalt kompromis om den.

(Kort bemærkning).

Erik Larsen (V):

Hr. Tommy Dinesen bekymrede sig om Venstres holdning til de mindre samfund og nævnte i den forbindelse, at man kunne se, hvordan den ene forretning efter den anden lukkede. I den anledning må jeg lige gøre opmærksom på, at den lovgivning, vi behandler i dag, altså ikke har virket endnu, så det er den nuværende situation på forretningsområdet, hr. Tommy Dinesen har kørt rundt i landet og bemærket.

Jeg har den klare holdning, at en liberalisering og dermed en udvidelse af mulighederne for at holde åbent netop kan medføre, at nogle af de forretninger, vi endnu har i disse områder, kan overleve. Og det begrundes jeg i, at mange jo arbejder og handler i byen, fordi de ikke kan nå at handle, når de kommer hjem. Det er et af punkterne.

Et andet punkt er, at vi ser disse døgnkiosker og tankstationer skyde op i omegnen af de større byer, og de tager en lang række kunder fra de små områder, fordi man kører hen og handler dér, når man kommer hjem. Jeg synes, det ville være meget bedre, at vi får liberaliseret og får frihed med hensyn til åbningstiderne, sådan at vi, der bor i disse områder, kan nå at komme hjem og handle lokalt.

(Kort bemærkning).

Per Tærsebøl (KF):

[Per Tærsebøl]

Med fare for, at man begynder at grine ad mig på et eller andet tidspunkt, vil jeg vove at påstå, at jeg vel stort set er den eneste her i salen, der har forstand på det, som vi diskuterer i dag, for jeg er jo en af disse her små selvstændige erhvervsdrivende, som denne lovgivning vedrører.

Jeg sidder i en kommunalbestyrelse, og nu sidder jeg tilfældigvis også i Folketinget, og jeg har også med stor interesse igennem årene – jeg har jo kun siddet her i to år – hørt hr. Tommy Dinesen og andre udtale sig om lukkeloven op til flere gange.

Jeg har også været inkarneret modstander af at lave om på lukkeloven eller butiksløven, eller hvad vi nu kalder den. Men jeg må indrømme, at jeg efter at have drevet virksomhed i 28 år, må det være efterhånden, har fået den overbevisning, at det, der vil gavne de små detailhandlere, det, der vil gavne de små i samfundet, er at åbne loven. Det er simpelt hen at sørge for, at butikkerne kan holde åbent på tidspunkter, hvor folk vil handle.

Jeg kan ikke lade være med at grine lidt for mig selv, når hr. Tommy Dinesen siger, at det, han vil, er at bevare den lille nærbutik ude på landet f.eks. Det er jo et faktum, at den lille nærbutik ikke kan overleve, fordi hr. Tommy Dinesen og andre ikke handler i den. Man går hen i de store forretninger, for dér kan man få det hele, og de har åbent på de tidspunkter, som passer hr. Tommy Dinesen og andre.

Hvis man derimod ophævede lukkeloven, ville man give små virksomheder mulighed for at holde åbent f.eks. fra kl. 17 til 24. Det ville ikke kunne betale sig for store virksomheder, men det ville kunne betale sig f.eks. for en virksomhed, der drives af mand og kone, eller mindre virksomheder i det hele taget. Og der er ingen tvivl om, at det ville være med til at sørge for, at lige netop disse virksomheder ville overleve, eller at der ville blive flere af dem.

Derfor må jeg efterhånden sige, at jeg, som er en af de få, der har forstand på det, er kommet til den overbevisning, at det eneste rigtige, hvis vi skal bevare disse små forretninger, som vi heldigvis har en masse af, er at ophæve lukkeloven.

(Kort bemærkning).

Lysholm Christensen (KRF):

Det er en lille bemærkning til hr. Erik Lar-

sen. Jeg må sige, at hr. Erik Larsen til fulde lever op til navnet på sit parti, Danmarks Liberale Parti – det er jo superliberalisme, vi her bliver præsenteret for – men det er selvfølgelig også en ærlig sag. Helt i orden med det.

Men kunne man ikke forestille sig, at der er et hensyn til en svag part i denne sag? I superliberalismen er der altid nogle svage, der kommer i klemme. I trafikken f.eks. har vi nogle svage – det er cyklister og fodgængere – som vi laver særlige regler for, for at de ikke skal komme i klemme. Det samme kunne måske være tilfældet netop i denne sammenhæng.

Der er jo nogle mennesker, der står bag disken eller skal sidde ved kasseapparatet, som også har krav på en rimelig fritid ligesom andre mennesker. Endelig er der altså overlevelsen af de små butikker derude i de små landområder, f.eks. på Fyn. Hvad vil hr. Erik Larsen gøre for at bevare de små butikker derude og give de handlende en rimelig fritid? Er der ikke nogen, der kommer i klemme i superliberalismen her?

(Kort bemærkning).

Tommy Dinesen (SF):

Når jeg hører hr. Per Tærsebøl sige, at han er den eneste, der ved noget om det her, så må jeg sige, at det er jo rart for hr. Per Tærsebøl. Men hr. Per Tærsebøl ved dog trods alt ikke, hvor jeg handler henne.

En anden ting: Jeg kunne da aldrig finde på at stille mig op her og sige, at fordi jeg nu er matros, så er jeg den eneste, der ved noget om søfart. Jeg kunne godt få tanken en gang imellem, men jeg ville da aldrig sige det.

Derfor synes jeg, det er en dårlig form for argumentation. Det, jeg beder om, er jo, at HK'ere og arbejdsgivere sætter sig sammen og finder ud af noget, aftaler et eller andet. Så vil vi da godt være med til at se på, hvad der kommer. Det synes jeg ærlig talt er et krav, som burde være meget logisk for de fleste.

Hr. Erik Larsen siger, at nu er der nogle butikker, der er lukket, og det var, imens denne her lukkelov gjaldt. Det er fuldstændig rigtigt. Men jeg er imod, at man forstærker det, der er ved at ske i landdistrikterne.

Jeg var mere enig med Venstre, da jeg sad i amtsrådene og vi diskuterede regionplaner; og når vi diskuterede, hvordan de små samfund skulle være, decentrale samfund, da var vi me-

[Tommy Dinesen]

get enige, og jeg tror næsten, vi stemte sammen; nu er det gudskelov så mange år siden, at jeg dårlig kan huske det.

Men vi var i hvert fald enige om, hvad vi kunne gøre. At forudsætningerne er blevet nogle andre f.eks. i Vestsjællands Amt, hvor man ikke fik 18.000 flere arbejdspladser, som man havde regnet med, er noget andet, og det har været medvirkende til, at butikkerne er blevet lukket. Men der er jo ikke én af de henvendelser fra mindre butiksindehavere, vi har fået, mener jeg, der har sagt, at dette her er lykken for dem. Og jeg vil da godt lytte efter, hvad de siger, for de har jo forstand på det ligesom hr. Per Tærsebøl.

(Kort bemærkning).

Sonja Albrink (CD):

Jeg vil gerne spørge hr. Tommy Dinesen, hvordan han vil påvise, at længere åbningstider vil give større butiksdød, for så vidt jeg ved, er der ingen statistikker, der viser det.

(Kort bemærkning).

Per Tærsebøl (KF):

Jeg skal starte med at beklage over for hr. Tommy Dinesen, at jeg kom til at sige, at jeg havde forstand på noget. Det kunne man altså ikke udtale sig om.

Mit ærinde i denne her sag er de små butikkers, det er forbrugernes. Når hr. Tommy Dinesen snakker om fagforeninger og arbejdsgiverforeninger, så er det jo sådan, at de små virksomheder er ikke medlemmer af nogen af disse organisationer. Hvis man ikke får lavet den lukkelov om, så findes der ingen små nærbutikker i de kommende år, overhovedet ikke. Det er derfor, jeg står heroppe og kæmper for det, efterhånden efter moden overvejelse.

Lad mig så sige med hensyn til kommuner, der skulle bestemme: Jeg bor i en kommune, hvor man stille og roligt kunne sige, at det er et turistområde, alle butikker i kommunen kunne holde åbent efter den lukkelov, der er gældende i dag. Det gør man bare ikke. Og jeg kan se, at denne lukkelov er så hullet som en si, for vi giver den ene dispensation efter den anden, og de, hvis ærinde vi går, er de store multinationale selskaber, som ejer tankstationer og diverse forretninger af lignende art, det er dem, der lukrerer på, at hr. Tommy Dinesen er så reaktionær og konservativ.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Både hr. Per Tærsebøl og hr. Erik Larsen har været inde på, at det var primært af hensyn til den mindre detailhandels overlevelse, at dette her skulle køres igennem.

Det er selvfølgelig en pæn og en smuk tanke. Men jeg formoder, at i hvert fald hr. Erik Larsen som ordfører må have fået en række henvendelser. Det gav hr. Kai Dige Bach jo også udtryk for, at der var kommet en række henvendelser. Jeg vil da derfor godt spørge: Hvad er det, der har stået i de henvendelser, der er kommet fra den mindre detailhandel? Har det været hilsner, der har gået på: Skynd jer at få lavet denne her liberalisering, eller var det hilsner med bekymring i forhold til en liberalisering?

Det synes jeg kunne være interessant at få oplyst. For ellers er det i hvert fald meget forskellige hilsner, vi har fået; alle hilsnerne, jeg har modtaget, har gået på en dyb bekymring.

Så det andet, jeg godt kunne tænke mig at spørge hr. Erik Larsen om, som netop siger, at bare de små butikker fik lov til at få friheden til at holde åbent, så skulle de nok overleve: I dag, sådan som lukkeloven ser ud, har butikkerne rent faktisk lov til at holde åbent til klokken 20 hver eneste hverdagsaften. Hvis der havde været en interesse for og en tro på, at det ville give dem nogle bedre muligheder for at overleve, så ville de såmænd nok have holdt åbent til klokken 20 allerede i dag. Hvorfor bliver det så ikke udnyttet? Er det ikke lige nøjagtig dér, folk kommer hjem fra arbejde, fra klokken 16.30-17 og så til klokken 20? Jeg vil godt have hr. Erik Larsens vurdering af, hvorfor man så overhovedet ikke i dag udnytter perioden frem til klokken 20, hvis det er det, der skulle give friheden.

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Der hersker i debatten her en opfattelse af, at indstillingen i den mindre detailhandel er lig med indstillingen hos dem, der har sendt protestbreve. Jeg indrømmer, at i denne her sammenhæng har der været nogle få handelsstandsforeninger og nogle enkelte delorganisationer under Fællesrådet for Detailhandelen, som har protesteret over forslaget, men man må også være opmærksom på, at der er en lang række af de mindre detailhandlende og deres

[Industriministeren]

organisationer, som har udtrykt sig meget positivt om forslaget og endog har været med til at opfordre til, at vi fremskyndede forslaget. Her kan jeg nævne De Samvirkende Købmandsforeninger, og jeg kan også nævne en positiv indstilling fra Dansk Textil Union, som jo er de små tøjhandlere, og mange andre, men jeg indrømmer, at der er 3-4 handelsstandsforeninger og nogle ganske få detailforeninger, som stort set har formået at tiltrække sig hele pressens bevågenhed. Jeg skal sørge for, at fru Lissa Mathiasen også får alle de positive henvendelser, der er kommet om det her inklusive henvendelser fra kommuner, hvor jeg bl.a. kan nævne en kommune som Skagen, der siger: Hvorfor skal vi vente til den 1. juli, for det ødelægger hele vores meromsætning? Kan vi ikke fremskynde ikrafttrædelsestidspunktet?

(Kort bemærkning).

Tommy Dinesen (SF):

Jo, men så lad os da få både plusser og minusser i denne her sag; det har jeg da ikke noget imod, men stadig væk kommer man ikke uden om, at organisationerne skal høres, og så vil jeg godt være med til at udvide, hvis det er det, de peger på. Det mener jeg at de gør, og det kommer, og jeg mener ærlig talt – uanset om jeg er reaktionær, konservativ, eller hvad jeg nu kan blive kaldt efterhånden – efter de henvendelser, som man får fra den svage part, nemlig kassedamer i mange tilfælde, at jeg da godt vil være med til at prøve på at sørge for, at de også bliver beskyttet i den her sag. Så er det meget muligt, at man er reaktionær.

Til fru Sonja Albrink. Man får jo henvendelser, når man bor i en lille by, som jeg gør, hvor slagteren f.eks., som har sin specialbutik, siger, at det bliver døden for ham måske, selv om han er en god slagter og har specialiceret sig osv., og det er da den slags ting, som man selvfølgelig skal høre efter. Det er jo derfor, man går rundt på gaderne en gang imellem og handler i de små butikker, hr. Per Tærsvøl.

Man skal høre andre, synes jeg nok. Om al den lovgivning, vi senere skal behandle, har man næsten spurgt Gud og hvermand, vil jeg næsten sige, hvad de mener om de forskellige love, og det synes jeg da ærlig talt er en god ting, når vi behandler tingene her, at organisationerne bliver hørt. Jeg mener ærlig talt, at det

er en meget vigtig del, og det er noget, som vi skal blive ved med at have her i Folketinget, at vi hører på dem, som det går ud over, eller dem, der får fordelene ved det.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Fru Lissa Mathiasen har fået en helt forkert opfattelse af, hvordan reglerne er i dag, og det er da mit håb, at hvis fru Lissa Mathiasen erkender, hvordan reglerne er i dag, at hun så også erkender, at der er et behov for at få en lempelse. Fru Lissa Mathiasen kommer i salen i dag med den opfattelse, at alle butikker bare kan holde åbent alle ugens dage på nær lørdag og søndag til kl. 20, og at det er der jo ingen der udnytter. Jamen det er forkert, og det fremgår af bemærkningerne i ministerens forslag side 2, sp. 1 under pkt. 2: Gældende ret. Der er de gældende regler beskrevet, og de tillader ikke, at en butik kan holde åbent, som fru Lissa Mathiasen foreslog, mandag, tirsdag, onsdag, torsdag, fredag til kl. 20. Det kan ikke lade sig gøre efter gældende ret på nær de steder, hvor der er dispensation, på nær døgnkiosker, på nær tankstationer, på nær i sommerlandet, på nær i turistområderne, på nær i sommerhusområderne og alle de andre steder, hvor der i dag er givet dispensation i erkendelse af, at butikstiderne er alt for stramme, så hvis fru Lissa Mathiasen har oplevet steder, hvor butikkerne hver dag har haft åbent til kl. 20, så er det jo, fordi man har givet de pågældende butikker en dispensation.

Når fru Lissa Mathiasen taler om protester, så tror jeg faktisk, at en avis ramte plet, da avisen i dag eller i går brugte overskriften, at Oliebranchens Fællesråd burde være dem, der protesterer mod, at loven blev gennemført. For hvem er det, der kommer til at miste omsætning? Det er disse kæmpestore tankstationer, der mere eller mindre er et supermarked med et par pumper med lidt blyfri benzin og lidt dieselolie. Det er da dem, der kommer til at miste omsætningen. Det er dem, der får begrænset deres mulighed for at sælge fødevarer og alt muligt til overpris, hvis den almindelige købmand må have åbent på de tider, hvor kunderne er der, men jeg håber, at når fru Lissa Mathiasen får læst afsnittet om den gældende lov, får hun indset, at gældende lov er for stram, og at der er brug for en liberalisering.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg synes, at det er interessant hver gang at høre, hvordan hr. Kim Behnke drejer ordene, der bliver sagt. Det, jeg gav udtryk for, var, at sådan som loven i dag er skruet sammen, må vi konstatere, at der er faktisk ingen, der ønsker at benytte sig af den. Det er således, at der er 10 timer til rådighed ud over normal åbnings-tid, som er til 17.30 og til 12 på lørdage, 10 timer, der frit kan placeres, hvor man ønsker det, og det, man kan konstatere, er, at der er stort set ingen byer – dér, hvor vi kommer rundt – hvor man har sagt: Det vil vi gerne prøve at gøre brug af og udnytte alle de 10 timer hver evig eneste uge. Det var min begrundelse for netop at sige: Jamen hvis der var så stort et behov, så havde man vel nok allerede i dag gjort brug af dem.

Vi har ikke sagt, jeg har ikke sagt her fra talarstolen i dag, at vi ikke på nogen måde vil kigge på nogen form for liberalisering eller nogen form for ændringer. Men det, som jeg har prøvet adskillige gange også i sidste samling over for Fremskridtspartiets forslag, som var til debat dér, det var netop at sige: Vi har brug for sagligt at kigge på de plusser og de minusser, der er, sagligt at se på: Hvad er problemerne? I modsætning til hr. Kim Behnke har vi den opfattelse, at det ville være ganske usagligt og ganske ukorrekt blot herindefra at sende sorteper videre i form af at sige til kommunerne: Vil I være venlige at sørge for, at nu er de offentlige serviceydelser til rådighed i det omfang, som der nu bliver behov for ved en total liberalisering.

Vi synes, det er rimeligt, det er fair at få de her ting gennemdrøftet og se dem i et bredt perspektiv for derefter at kunne træffe beslutning. Og stadig væk, som jeg også havde med i mit første oplæg, synes vi, det er rimeligt også at lade de implicerede parter få lov til at give et bud på, hvordan de så godt kunne tænke sig det skulle løses. Jeg tror faktisk, det var det, der ville give den allerbedste ro, hvis vi gjorde det på den måde, og det ville også i høj grad tilgodese forbrugernes ønsker.

(Kort bemærkning).

Erik Larsen (V):

Fru Lissa Mathiasen stillede mig et par

spørgsmål, og de er faktisk blevet besvaret af andre. Men jeg kan da så bekræfte, at selvfølgelig er der kommet indsigelser, som også vender sig imod det her. Der er også kommet en masse indsigelser, som er positive over for det her, og jeg har også fået mange andre enkeltstående henvendelser, som er positive. Så det er altså et nuanceret billede, der tegner sig i det her spørgsmål.

Med hensyn til det, at man dog bare kunne holde åbent til klokken tyve, og det vil man ikke, så kan jeg da sige, at der er da virkelig mange butikker, som anvender netop den regel om at bruge ti timer ekstra på at holde lange lørdage. Det er altså den måde, man i forretningslivet har valgt at håndtere det her spørgsmål på.

Fru Lissa Mathiasen siger: Venstre tænker kun på de små landområder. Jo, dem tænker vi også på, men vi tænker så sandelig også på forbrugernes muligheder for at handle i al almindelighed og dermed også på den meget store gruppe, som er udearbejdende, og som er pendlere. Så der er altså mange at tage hensyn til.

Jeg vil godt sige, at selvfølgelig er der nogle ulemper for nogle mennesker, hvis de skal og vil holde længere åbent. Men det er nu engang sådan, at frihed er noget, der giver nogle muligheder, men det kan en gang imellem også give nogle ulemper eller nogle afsavn, og så må man jo vælge. Jeg vil godt gøre opmærksom på, at der er faktisk ret mange mennesker i det danske samfund, som for at yde service til os som borgere har en arbejdstid eller et arbejde, som for andre ville synes at være ubekvem. Derfor mener jeg, at forslaget i sig selv lægger op til den frihed, som er nødvendig, for at man kan skabe sig en tilværelse, også selv om det kan være lidt ubekvem. Men hvis det er det, man ønsker, så er det fra Venstres side fint.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Fru Annette Just for en kort bemærkning, og så nærmer vi os nok talerlisten igen.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det, der kaldte mig op, var fru Lissa Mathiasens udsagn om, at der ikke er nogen butikker, der har udnyttet disse ti timer ekstra, der er mulighed for. Jeg er næsten ked af at måtte

[Annette Just]

modsig fru Lissa Mathiasen, men det er ganske ukorrekt. Der er ligefrem hele butikscentre, og dér, hvor jeg bor, et godt stykke uden for København, har man faktisk benyttet sig af muligheden for de ti timer ekstra, og derfor holder man åbent hver dag, altså på alle hverdage, til klokken 19, og så holder man lang lørdag én gang om måneden.

Det var der selvfølgelig meget skepsis over for, lige da man startede, men reaktionen er blevet, at man har rent faktisk kunnet konstatere en øget omsætning i denne by, hvor jeg altså er bosiddende på nuværende tidspunkt, fordi man er i den situation, at det er folk, der pendler frem og tilbage. Hvorfor skal vi ikke give befolkningen chance for at handle dér, hvor de bor, frem for at skulle handle enten på tankstationer eller inde i Københavnstrup? Hvorfor skal vi ikke give disse forretninger chancen for, at de kan få den omsætning, som ville være naturlig for det opland, som de rent faktisk dækker? Det er jo det, fru Lissa Mathiasen sætter sig imod.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Så er det hr. Kim Behnke, og det er i ordførerrækken.

Kim Behnke (FP):

For det første håber jeg, at Morgenavisen Jyllands-Postens journalister sidder og lytter ved højtalerne, for de lytter ikke i salen i øjeblikket. Jyllands-Posten gør sig i dag skyld i en meget grov underkendelse af det forslag, som Fremskridtspartiet har fremsat, i og med at man skriver, at efter at Fremskridtspartiet havde læst hos Ritzaus Bureau, at industriministeren ville komme med et forslag, så kom Fremskridtspartiet også med et forslag.

Som det allerede er fremgået af en lang række af de indlæg, der har været her i dag, mest korrekt beskrevet af hr. Tommy Dinesen fra SF, så er det jo ved at være en tilbagevendende julebegivenhed, og det skyldes, at Fremskridtspartiet nu i mange, mange år har fremsat forslag om at få lukkeloven ophævet. Vi kvitterer derfor for, at ministeren nu er kommet med et bud på, hvordan man fra regeringens side mener at man skal have lempet i butikstiderne.

Så vil jeg gerne sige, at den, der kom tættest på en beskrivelse af tingenes tilstand, var hr. Per Tærsebøl, der beskrev, hvordan den gæl-

dende lukkelov jo ikke er en lov, som bliver håndhævet fuldstændig restriktivt. Der er så mange undtagelser, der er så mange dispensationer i omløb, at lukkeloven reelt er undermineret. De, der i øjeblikket lider under, at vi har lukkeloven, er de ganske almindelige butikker, de, der ikke kan få lov til at blive klassificeret som døgnkiosk eller som tankstation, de, der ikke er så heldige, at de bor i et område, hvor der er mange sommerhuse, eller i et område, der er et særligt turisttiløbsstykke. Og det er de butikker, som i dag lider under, at Folketinget er så restriktivt.

Det har særlig for fru Lissa Mathiasen fra Socialdemokratiet været et spørgsmål om, hvorvidt der så også er børnepasningsmuligheder, og hvis ikke der var de børnepasningsmuligheder, så kunne man ikke tillade, at lukkeloven blev liberaliseret. Jeg skal gøre fru Lissa Mathiasen opmærksom på, at allerede i dag er der jo en mangfoldighed af virksomheder og områder, hvor folk er beskæftiget på tidspunkter, der ikke lige passer ind i fru Lissa Mathiasens firkantede og restriktive livssyn. Jeg skal gøre opmærksom på, at i tusindvis af dygtige medarbejdere inden for sundhedssektoren er til rådighed på skæve tidspunkter, og de får passet deres børn. Jeg skal gøre opmærksom på, at politi, Falck, plejehjem, post- og telegrafvæsenet, alle steder arbejder folk på skæve tider, det har aldrig været årsag til, at vi her i Folketinget skulle lave særlige regler om børnepasning de steder.

Det er der såmænd heller ingen grund til, for så sent som i går fik samtlige Folketingets medlemmer en meget, meget god pjece fra DSB, der beskriver, hvordan DSB har løst problemet med at lave børnepasning for deres mange tusind medarbejdere, der arbejder på skæve tider. Det viser, hvordan man uden at lave stramme regler og reguleringer, som fru Lissa Mathiasen så gerne vil, kan løse den slags problemer ude på det frie marked, hvor tingene bliver løst, når problemerne opstår og behovet viser sig. Det er jo, fordi fru Lissa Mathiasen og Socialdemokratiet panisk søger efter et figenblad at dække sig bag ved i den her debat. Nu er det så børnepasningen, som skal være det store problem. At stille krav om, at kommunerne først skal have bygget en masse daginstitutioner, først skal have ansat en masse pædagoger, før man kan tillade, at butikkerne

[Kim Behnke]

får nogle flere åbningstimer, det vidner om, at man ønsker at træne sagen, man ønsker, at hr. Tommy Dinesen igen til næste år skal komme her som en juletradition og aflevere sit indlæg.

Men det er jo ikke det, det handler om. Det, det handler om, er, som det meget, meget grundigt med reference i vores bemærkninger er blevet dokumenteret i vismandsrapporten »Dansk økonomi« fra maj 1992 fra Det Økonomiske Råd, hvilke ulyksaligheder f.eks. vores lukkelov betyder for beskæftigelsen, og derfor er der brug for at erkende, at det her handler om at få skabt nogle flere arbejdspladser, det handler om at give virksomhederne noget frihed til at ansætte nogle flere mennesker og udvide deres åbningstid.

Så har man let efterladt det indtryk, at hvis man ophæver lukkeloven fuldstændig eller tager det halvt så gode skridt, som industriministeren har foreslået, nemlig at lempe væsentligt, men ikke helt, så skal butikkerne have åbent 24 timer i døgnet, og hvordan skal de små butikker dog klare at blive bemandede, når de skal have åbent hele døgnet rundt? Jamen det er der ingen der i sin vildeste fantasi forestiller sig, at nogen butikker vil have åbent hele døgnet. Nej, butikkerne vil afpasse deres åbningstid, præcis som hr. Per Tærsebøl beskrev det for sin egen virksomheds vedkommende, efter hvornår publikum er der, og det er den frihed, som fru Lissa Mathiasen så konsekvent kalder sorteper. Det er et forkvaklet samfundssyn, at frihed skal være ensbetydende med noget sort og noget negativt. I vores andres terminologi er frihed noget godt og noget, vi skal søge efter.

Rent faktisk tror jeg – det kan selvfølgelig ikke påvises – at den lille købmand, som i dag panisk forsøger at konkurrere med Bilka og Føtex og Super-Brugsen og OBS, og hvad de hedder, de store kæder, ved at indrykke annoncer, som alligevel ikke formår at konkurrere med de store butikskæder, fremover, hvis vi ophæver lukkeloven, kan nøjes med at indrykke en tospalter, 50-millimeters-annonce, hvor der står: »Knuds købmand har åbent en time længere end Bilka«, og ikke mere. Denne ene information til forbrugerne gør, at man ikke behøver at indrykke andre annoncer og forsøge at konkurrere på prisen på sukker og Coca-Cola og kaffe og alt muligt andet.

Men den frihed vil et flertal i Folketinget, som det fremgår af dagspressen, tilsyneladende ikke være med til, og det er kedeligt, og det er synd.

Hr. Tommy Dinesen fra SF var meget interesseret i, at vi skulle lade organisationerne blive enige, og når de så er blevet enige om et eller andet, så kan vi ændre lovgivningen. Men dér må jeg altså minde hr. Tommy Dinesen om, at det er sådan set ikke det, der er forudsætningerne for parlamentarismen og folkestyret: at det er det, organisationerne bliver enige om, som Folketinget så bare som gummistempe skal ekspedere. Meningen er, at det er Folketingets medlemmer, der tager ansvaret for lovene. Er der så nogle detaljer, der skal forhandles på plads i det praktiske liv, så overlader man det selvfølgelig til organisationerne, men det er ikke organisationerne, der skal diktere lovgivningen hverken på det her eller på andre områder.

Så vil jeg godt sige, at der har været rejst et spørgsmål, som er sagligt, siden vi sidst mødtes om den her sag. Og det er spørgsmålet om, at hvis vi lemper lovgivningen så meget, at alle typer butikker kan have åbent på alle tider efter eget behov og efter kundernes behov, så vil der være nogle, der kan komme i klemme, og det erkender vi: I forhold til vores forslag er vi nødt til at lave en begrænsning – vi er også nødt til at lave begrænsningen i forhold til ministerens forslag – for hvis nu vi fik det her vedtaget, så kunne jeg f.eks. være meget fristet til i midtbyen i Århus i det mest attraktive område, dér, hvor alle værtshuse og bodegaer og restauranter og hoteller ligger, at åbne en butik, der åbner hver aften kl. 19 og lukker om morgenen, før solen går op, udelukkende med det formål at sælge stærkt øl, vin og spiritus. Det er selvfølgelig urimeligt at påføre vores hotel- og restaurationsbranche, som i forvejen har det nok så hårdt, den konkurrence, så derfor er vi indstillet på at lave den begrænsning, at f.eks. fra kl. 21 om aftenen til kl. 6, inden solen står op, skal der ikke sælges stærkt øl, vin og spiritus af hensyn til den branche, restaurationsbranchen osv., som nemlig via anden lovgivning er underlagt nok så mange restriktioner.

Så er der også spørgsmålet om, hvorvidt der overhovedet er interesse for det her, og vi har noteret os, at der er nogle, der mener, det bare

[Kim Behnke]

er et københavnerfænomen, at der er brug for at få mere åbningstid. Jeg skal hilse og sige derfra, hvor jeg kommer, nemlig Århus, at det bestemt ikke bare er et københavnerfænomen. Tværtimod oplever vi jo den situation i øjeblikket, som Turismens Fællesråd m.fl. ganske grundigt har beskrevet, at turisterne fra at have koncentreret sig om vestkysten søger mod østkysten, men østkysten er jo de gamle købstæder, der ligger fra Frederikshavn i nord til Åbenrå i syd, og det er ikke områder, der traditionelt er klassificeret som turistområder eller sommerhusområder. Men hvor man altså i Blåvandshuk Kommune kan tillade butikkerne at have åbent til kl. 21 om aftenen, fordi det er et turistområde, vil man ikke i Århus Kommune kunne tillade det, selv om det i de kommende år forventes, at turisterne trækker til østkysten, fordi der er ved at være overfyldt på vestkysten i visse sæsoner. Og dér har vi altså et vitalt behov for at få ændret denne lukkelov.

Så er der nogle, der siger, at det bare er et nyt argument, der er fundet på. Nej, det er et spørgsmål om, at vi lytter efter, hvad man siger i Turismens Fællesråd, og de prognoser for turistudviklingen, man har lagt frem. Og dér vil man altså komme til at opleve, som jeg har beskrevet det tidligere, at i tusindvis af turister, som de allerede gør det i dag, vandrer hvileløst omkring, og det eneste, de kan gøre, er at gå ind i sådan nogle små butikker, hvor man selv kan blande en pose slik, og så kan de gå ned på en tankstation og købe en liter benzin og en pose kaffe til den dobbelte pris. Men hvorfor dog ikke lade dem få lov til at gå ind og købe flot produceret kvalitet, danske tekstiler, sko, og hvad vi ellers laver her i Danmark, som folk gerne vil have med sig hjem, give dem den chance ved at tillade åbningstider ud over det, vi har i dag?

Men det er altså det, som Folketinget i sin restriktive holdning til det her ikke vil være med til. Så vi skal fra Fremskridtspartiets side bruge den her debat til dels at glæde os over, at regeringen nu er kommet med på banen, dels at udtrykke håb om, at de sidste par mandater, der mangler, lader sig overbevise under udvalgsarbejdet, så det kan lykkes at få den danske lukkelov ændret, for det har vi altså et stort behov for, hvad enten man nu vil tro på det eller ej.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg synes egentlig, vi fra hr. Kim Behnke har fået måske det bedste argument for, at hastværk til tider også er lastværk, og det har været en støtte for netop de argumenter, vi er kommet med: at det kunne have været en fordel at give sig tiden – vores ønske om at lave en høring – give sig tiden til at undersøge nøje, hvad konsekvenserne er af forskellige ting.

Jeg kan forstå, hr. Kim Behnke ikke lyttede specielt meget efter, da jeg holdt min første tale her, men dér var faktisk et af punkterne netop spørgsmålet om konkurrenceforvriddning i forhold til hotel- og restaurationsbranchen, og hvor jeg netop siger, det er et af argumenterne. Vi har slet ikke fået undersøgt: Hvad betyder det her? Jeg nævnte fem andre ting.

Hr. Kim Behnke faldt meget over spørgsmålet om daginstitutionernes åbningstid. Det var faktisk ikke kun det, jeg sagde noget om. Det var også et spørgsmål om økonomi. Jeg har ikke forestillet mig, at man skal ud og begynde at bygge daginstitutioner. De står som regel, de fleste bygninger, både dag og nat. Men det giver da en ændret forudsætning for kommunerne, hvis de pludselig skal til at have deres daginstitutioner åbne i et helt andet tidsrum. Det vil vel være rimeligt, at vi også forholder os til kommunernes problemer frem for blot at sende problemerne videre.

Tilsvarende med den kollektive trafik. Hvis der bliver et ændret behov i forhold til den kollektive trafik, er det klart, det også er noget, der bør drøftes, inden man bare med et snup-tag laver det om. Hr. Kim Behnke indrømmer nu, at der nok vil være tale om konkurrenceforvriddning, hvis man kan sælge stærkt øl, spiritus, vin m.v. efter normal lukketid, og at det nok vil kunne give nogle problemer hos hotel- og restaurationsbranchen. Netop det, at man først nu er kommet til at tænke på det, viser jo, at man kunne have brug for at se på andre punkter også. Nu vil jeg ikke forlange, at hr. Kim Behnke – og det var derfor, jeg ikke nævnte det – skulle have meget tilovers for punktet om arbejdsmarkedslovgivningen, men det viser noget om, at der er masser af problemer, vi er nødt til at forholde os til. Og jeg kan ærgre mig over, at ministeren ikke har villet være med til at forholde sig til dem allerede på et tidligere tidspunkt, men jeg mener, vi har

[Lissa Mathiasen]

brug for at gøre det. Det er ikke seriøst arbejde, hvis ikke vi gør det, inden vi ændrer på loven.

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Det er fru Lissa Mathiasen, der kalder mig op.

At anklage Folketinget – eller jeg vil sige regeringen og Fremskridtspartiet – for hastværk i denne sag og for, at ikke enhver sten er vendt, det må vist kaldes en mild overdrivelse, for, som også hr. Tommy Dinesen siger, dette her har jo altså været vores juleføljeton, siden den tidligere handelsminister Knud Thomsen omkring 1968 – jeg er ikke helt sikker på årstallet, men da blev han handelsminister – fremsatte det forslag, som Fremskridtspartiet har fremsat i dag, og som vi nu som regering har fremsat i modereret form. Alle sten er vendt, fru Lissa Mathiasen.

Det, det drejer sig om, er, hvilke problemer vi skal løse i denne lov, hvilke vi skal løse i andre love, og hvilke det ikke er nødvendigt at tage højde for i denne her lov. I regeringens forslag er der taget højde for spørgsmålet om alkoholsalg, for der er taget højde for, at man kan begrænse det i visse tidsrum; og hvis man kigger nøje efter i forarbejderne, vil man se, at det netop bl.a. er alkoholsalg i forhold til restauranterne. Der er altså taget højde for det.

Jeg er i øvrigt helt enig med Fremskridtspartiet i, at her er et af de eksempler, som burde komme ind under den undtagelsesparagraf, der er i regeringens forslag.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg er enig i ministerens bemærkning om, at dette ikke er hastværksarbejde; det er det sidste, man kan påstå i denne sag.

Fru Lissa Mathiasen gør meget ud af, at vi først skal have overenskomstforhandlinger, finde ud af, om der skal indrettes nye busruter, og hvad fru Lissa Mathiasen ellers kan finde på, men der er da ingen, der forhandler nye overenskomster på daginstitutionsområdet og inden for butikshandelen, hvis der ikke er vedtaget en lov, som skal træde i kraft på et eller andet tidspunkt. Denne gang har vi faktisk den eksklusive mulighed, at vi kan vedtage loven, før overenskomstforhandlingerne går i gang, men med ikrafttrædelse efter, at overenskomst-

forhandlingerne er afsluttet. Det er jo en perfekt timing.

Jeg kan forstå på fru Lissa Mathiasen, at hun regner med, at arbejdsmarkedets parter, når de mødes i februar-marts måned, begynder at diskutere ændrede overenskomster, såfremt Folketinget engang måtte ændre lukkeloven, men sådan er virkeligheden jo ikke. Det kræver, at Folketinget i første omgang ændrer loven, og man kan ikke forvente, at nogle arbejdsmarkedsparter begynder at forhandle overenskomster ud fra et ukendt grundlag. Det er en ulogisk argumentation, og den hænger selvfølgelig ikke sammen.

Fru Lissa Mathiasen siger: Ja, nu fik vi en indrømmelse fra Fremskridtspartiet af, at der var noget, man ikke havde overskuet. Hvis fru Lissa Mathiasen havde hørt efter eller eventuelt senere læser i de grønne hæfter, så var min argumentation netop bygget op omkring, at på grund af bl.a. fru Lissa Mathiasen og Socialdemokratiet og et flertal i Folketinget har vi i restaurationslovgivningen så restriktive bestemmelser, at der kan opstå et problem i den mellemliggende tid, medmindre de samtidig bliver ændret, hvad der også fremgår af vores bemærkninger. Det problem ønsker vi ikke at pålægge den danske restaurationsbranche, som har ganske mange problemer i forvejen, og derfor vil vi tage forbehold, medmindre Folketinget er parat til også at ændre restaurationslovgivningen.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Det, jeg blot prøvede at sige til hr. Kim Behnke, var, at det kunne være en fordel, hvis man havde tænkt sådan nogle ting igennem. Hvorfor er det ikke med i lovforslaget, frem for at man her fra talerstolen siger: Ja, det kan for resten også godt være, der er noget, vi har glemt; det må vi nok tage højde for.

Når jeg bliver forstået på den måde, må jeg hellere uddybe det for ikke at blive misforstået en gang til. Det er med i bemærkningerne, men ikke i forslaget omkring en liberalisering; dér fjerner man alt, der er ingen begrænsninger i Fremskridtspartiets forslag. Der er til gengæld nogle formuleringer i bemærkningerne om, at man på anden måde vil tilgodese hotel- og restaurationsbranchen. Det har jeg læst, men det er det andet, jeg efterlyser. Hvorfor har man ikke sat det ind?

[Lissa Mathiasen]

Tilsvarende: Hvorfor har ministeren ikke taget de mange punkter, der har været berørt, med og fået dem drøftet, således at vi havde mulighed for at sige, hvilke problemer det vil skabe i forhold til kommunerne og i forhold til amterne med den kollektive trafik? Det er jeg meget spændt på at høre ministerens svar på. Hvad er det for overvejelser, der ligger fra ministeren i forhold til arbejdsmarkedslovgivningen? Hvordan har man tænkt sig at løse det plus alle de andre problemer? Det er det, vi har brug for at få på bordet, før vi skal træffe beslutningen.

Jeg forventer ikke overenskomster, jeg forventer heller ikke, at daginstitutionerne skal være dækket med personale, længe før loven er vedtaget; det er slet ikke det, vi har sagt. Det er ikke det, jeg har ytret mig om, men jeg kunne forstå, at det er på den måde, hr. Kim Behnke tænker.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Den argumentation, fru Lissa Mathiasen lægger for dagen, er usædvanlig.

Fremskridtspartiet har i den skriftlige fremsættelsestale til forslaget grundigt redegjort for, at der er behov for på samme tid at få liberaliseret hotel- og restaurationslovgivningen. Jeg går på Folketingets talerstol og siger, at vi anser det for at være så vigtigt et problem, at hvis Folketinget ikke er parat til det, må vi lade være med at give tilladelse til salg af øl, vin og spiritus på de nævnte tidspunkter. Det er da, fordi vi fra Fremskridtspartiet er ansvarlige over for hotel- og restaurationsbranchen, og ikke fordi vi lige kommer i tanker om noget. Det er grundigt beskrevet.

Fru Lissa Mathiasen argumenterer derimod ud fra, hvad hun lige kommer i tanker om. Hun starter debatten med at sige, at der er et problem med daginstitutionerne. Når det så bliver gjort tydeligt af undertegnede og andre ordførere, at det ikke er et problem, for det er det f.eks. ikke for DSB og en lang række andre virksomheder, der har unormale arbejdstider, mangler fru Lissa Mathiasen pludselig et argument. Men ved omtalen af DSB er der en lille klokke, der ringer, hvorefter fru Lissa Mathiasen går op og siger: Vi skal også have den kollektive trafik omlagt, før vi kan ændre på lukkeloven. Hvad bliver det næste fra fru Lissa

Mathiasen? Bliver det, at vi skal have finansloven ændret? Eller bliver det, at reglerne for, om vi skal køre i højre eller venstre side af vejen, skal ændres?

Det hænger ikke sammen, at man hele tiden finder på nye argumenter, bare for at undslå sig for at ændre lukkeloven.

Sonja Albrink (CD):

Det er jo ikke første gang, vi drøfter det her; det har vi hørt utrolig mange sige. CD mener, at en liberalisering og forenkling af lovgivningen og administrationen på dette område har været tiltrængt længe, og det har også været vores ønske, hver gang vi har snakket om lov om butikstid.

For få dage siden havde jeg en lille forhåbning om, at det nu endelig skete, nu kunne vi få samlet et flertal, men det er endnu ikke lykkedes; men jeg må tilstå, at jeg da stadig har troen på, at det måske lykkes inden jul.

Mange af vore nabolande kender ikke til en lov om butikstid, som vi har. Kommer man f.eks. til Stockholm eller andre steder, ja, så er der liv på gader og stræder, og jeg må godt nok tilstå, at det savner vi i mange af byerne i Danmark. Vi må se at finde ud af på en eller anden måde at få partierne herinde til at blive enige, så det i hvert tilfælde er sidste gang, vi diskuterer lov om butikstid inden en fuld liberalisering.

Lad mig også sige, at når CD støtter det lovforslag, som foreligger fra ministeren, er det ikke kun for turisternes skyld. Vi skal ikke indrette vores land eller vores samfund efter turisternes behov og ønsker, men vi skal indrette det til et godt land og et godt samfund for danskere. Når det tillige er en fordel for de gæster, som kommer til landet, og dermed for vores egen indtjening, ja, så mener vi i CD, at det er et plus.

Lad mig også sige, at der ikke er lagt op til de store eksperimenter i dette lovforslag. Ingen behøver at spørge sig selv, hvad det nu er, vi må indstille os på, og hvor dårligt det kan komme til at gå. Vi ved fra mange andre lande, at der er faktisk ikke nogen, der ikke har været glade for den større frihed, de har fået. Det pulveriserende liv har ganske godt af vide rammer, store frihedsgrader til at udfolde sig under.

[Sonja Albrink]

Jeg vil ikke gå nærmere ind i alle de detaljer, som allerede er blevet uddybet her, men blot sige, at Fremskridtspartiets lovforslag, som også er til behandling i dag, kunne kaldes et supplement. Derfor vil jeg sige, at vi håber i CD, at vi finder en god løsning, og vi vil medvirke til en positiv udvalgsbehandling.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg må sige, at jeg ikke føler stor trang til at bruge megen energi på dette forslag, ikke fordi det ikke er utrolig vigtigt, men fordi der jo ikke eksisterer et flertal for forslaget. Sådan som man må forstå det, er der et flertal imod. Det vil sige, at alt, hvad vi her siger, i hvert fald ikke får nogen umiddelbar konsekvens for nogen ændringer af nogen love.

Det, man så måske kan håbe på, er, at denne debat kan føre til, at der kommer en eller anden form for befolkningspres, således at man ændrer holdning; men dér må man jo også sige, at bortset fra et enkelt tv-apparat – og det er muligt, at der er nogle medlyttere rundt om i huset – så er det jo ikke det store medietilløbsstykke. Det kunne jo også tyde på, at denne debat er ret overflødig.

På den anden side bør man vel anstændigvis – når regeringen nu har fremsat sit forslag – under en eller anden form give det nogle kommentarer med på vejen. Jeg vil da godt sige, at vores grundholdning er, at det går i den retning, vi selv har ønsket, således som vi også har tilkendegivet i forbindelse med Fremskridtspartiets forslag, da det var til behandling i sidste folketingssamling. Jeg kan henvise til den tale, fru Vibeke Grønæk dengang holdt på Det Radikale Venstres vegne, hvor jeg syntes, hun på udmærket vis sagde, hvilke grundholdninger Det Radikale Venstre har på dette område.

Noget af det, som har været alt for lidt fremme i debatten, bortset fra at det blev nævnt af den konservative ordfører, er, at der jo sker nogle indskrænkninger – jeg tror ikke, den konservative ordfører brugte ordet indskrænkning direkte, men det er der jo faktisk – i dette lovforslag i forhold til, hvad vi har i dag, fordi der nu ikke må holdes åbent juleaftensdag og grundlovsdag.

Vores holdning til det er, at det er rigtigt, når det drejer sig om juleaftensdag, fordi der er tale om en slags national festdag, og vi ved, at

de, der arbejder i butikkerne, faktisk er temmelig udkørte oven på det store juleræs, der ofte er her i landet. Jeg synes, vi måske skulle koncentrere os om, hvad er det for nogle vigtige dage, hvor vi synes, at de ansatte også skal have en mulighed for at deltage i de festligheder. Selv om det ville genere mig personligt meget, så kunne jeg da godt nævne nytårsaftensdag som et eksempel. Her er jeg virkelig altruistisk, for jeg synes, det er en stor fordel, at man har åbent dér, men hvis man skal tage hensyn til de ansatte, så kunne man vel også overveje, om man i virkeligheden ikke burde holde lukket den dag.

Jeg synes i og for sig ikke, der er så meget grund til at gå længere ind i forslaget. Regeringens forslag kan være udmærket, men det er jo ret uinteressant, når der ikke er et flertal for det, kan man sige.

Til gengæld vil jeg godt give lovforslagets titel en bemærkning med på vejen. Titlen på forslaget er: »Forslag til lov om detailsalg på søn- og helligdage«, men jeg synes nærmest, det er det modsatte: »Lov om ikke-detailsalg på søn- og helligdage«. Men lukkeloven hedder jo også lov om butikstid, og sådan er livet så mærkeligt. Hvis ministeren alligevel skal lave lovforslaget om på et eller andet tidspunkt – og det skal ministeren formentlig – så kunne man jo overveje, om man skulle kalde det noget andet.

Men som sagt er Det Radikale Venstre tilhænger af, at der sker en liberalisering på dette område, og jeg synes i øvrigt, at fru Anette Just argumenterede udmærket for, at det kunne være til gavn for lokalsamfundet, at der skete en liberalisering. Vi mener, at det, som vi har i dag, er dårligt.

Skal jeg endelig som miljøordfører sige noget – og det skulle jeg måske ikke, men man kunne dog komme med en enkelt bemærkning – så er det klart, at argumentet om, at længere åbningstid i butikkerne øger omsætningen, selvfølgelig ikke er noget godt miljøargument. Det er i virkeligheden det bedste argument for, at man skal holde butikkerne lukket så meget som overhovedet muligt, men det er jo næppe det, der ligger bag modstandernes holdning.

Lysholm Christensen (KRF):

Vel vidende, at industriministerens forslag om lov om detailsalg på søn- og helligdage

[Lysholm Christensen]

m.v. har været foranderligt under de senere ugers forhandlinger, må jeg alligevel tage udgangspunkt i lovforslaget, og jeg vil nævne nogle principper, som ligger til grund for Kristeligt Folkepartis afvisning af lovforslaget.

Først har jeg en anden bemærkning til titlen end den, fru Lone Dybkjær kom med. Jeg mener, at titlen rettelig burde være: »Forslag til lov om ændring af strukturen i dansk detailhandel«, for det er jo lige præcis det, der vil ske. Frie åbningstider vil betyde lukning af mange mindre specialbutikker, storkapitalen vil bestemme strukturen, og hvorfor skal detailforretningerne undgælde for, at de mellemstore supermarkeder har overkapacitet i øjeblikket?

Titlen burde altså være: »Lov om ændring af strukturen i dansk detailhandel«. Omsætningen i de små butikker kan nemlig ikke klare ansættelsen af ekstra personale. De vil jo være nødt til at følge med de store med hensyn til åbningstiden, men det kan omsætningen i de små butikker ikke bære, og derfor må de efter vores teori lukke.

I de almindelige bemærkninger hedder det, at der som udgangspunkt ikke længere skal fastsættes begrænsninger for butikkernes åbningstider. Butikkerne kan herefter selv fastsætte deres åbningstider, står der. Det er altså regeringens oprindelige ønske at slippe butikstiden helt fri, og det er Kristeligt Folkeparti ikke med på.

Et andet hovedpunkt er kommunalbestyrelsens mulighed for at dispensere f.eks. på søn- og helligdage. Nu ved jeg godt, at det for så vidt er udgået af debatten, men princippet om, at kommunalbestyrelserne skal kunne dispensere, finder vi også uheldigt. Det kan give en urimelig konkurrencesituation over kommunegrænserne. Det vil ikke vare længe, før en by som f.eks. Slagelse vil tillade, at man starter sit udsalg på en søndag, og så bliver Korsør og Sorø nødt til at følge med, for de kan jo ikke stå tilbage for nabobyen.

Vi finder det lidt besynderligt, at en borgerlig regering vil fremme en udvikling, der vil føre til yderligere arbejdsløshed ude i landdistrikterne og kalkede butiksruder i byer som Hvalsø, Vildbjerg og Vissenbjerg. Jeg er spændt på at høre, hvad regeringen vil komme med i sin redegørelse om landdistrikterne, som jeg har forstået skal komme her i efteråret.

Hvordan vil denne redegørelse om initiativer for landdistrikternes overlevelse harmonere med en liberalisering af lukkeloven? Jeg glæder mig til at høre, hvordan det harmonerer. Der bor altså også mennesker uden for København og turistområderne, og dem må vi også tage hensyn til. Og vi får jo ikke flere penge at handle for, selv om der bliver flere timer at handle i.

Vi er naturligvis glade for, at forslaget om søndagsåbent udgik af diskussionen. Vor modstand imod søndagsåbent bunder især i hensynet til familielivet, til de ansattes arbejdstid og til tilgangen til butiksfaget af unge. Jeg tror, mange unge vil tænke sig om en ekstra gang, inden de uddanner sig inden for dette område, hvis de ved, at de skal arbejde på tider, hvor deres kammerater har fri. Det vil endvidere medføre ekstra omkostninger.

Og så har vi selvfølgelig også hensynet til budet om at holde hviledagen fri. Jeg tror ganske enkelt, at livet bliver fattigere, hvis alle dage gøres lige for at sige det lidt banalt. Efter ugens stress og jag skal samfundet køres i hvilestilling, således at så mange som muligt kan få tid til familieliv, deltagelse i sportsaktiviteter, kulturelle arrangementer og kirkegang, hvis man har lyst til det. Og så har jeg i øvrigt lyst til at sige, at der faktisk er flere, der går i kirke, end der er tilskuere til en almindelig fodboldkamp på en almindelig søndag. Bussen skal selvfølgelig køre, de syge skal passes, og koen skal malkes også på søndag, men der er ingen grund til at sætte flere end nødvendigt i arbejdet på søn- og helligdage.

Et af de helt stærke argumenter for os er imidlertid den ganske almindelige folkelige indstilling til dette her. Vi ser ikke noget folkekrav om at få udvidet den almindelige butikstid, det er kun i helt specielle områder. Jeg tror også, at turisterne kan få brugt deres penge i den åbningstid, vi har nu. Vi finder ikke noget folkekrav om ekstra butikstid.

Derimod ser vi et problem med at få overholdt den lov, der er nu; men det er jo ikke nogen begrundelse for at ophæve en lov, at den ikke bliver overholdt, snarere må vi gøre noget for, at den bliver overholdt. Derfor kunne man med rette tale for at genindføre Butikstidsankenævnet. Det er muligt, det skal hedde noget andet og skrues sammen på en ny måde, men vi savner et organ, som kan være med til

[Lysholm Christensen]

at håndhæve loven, så den bliver overholdt. Vi har også lidt problemer med sortimentet i visse typer butikker, f.eks. ulovligt salg af øl, vin og spiritus fra benzinstationer, men det er problemer, vi må kunne få løst på anden måde.

En logisk konsekvens af forslaget ville være, at man også foreslog åbning af offentlige kontorer, børneinstitutioner og posthuse det meste af døgnet, men jeg tror ikke, at industriministeren har talt med Kommunernes Landsforening og finansministeren om det. Jeg kan i det mindste ikke finde penge i finanslovsforslaget for 1993, som skaffer midler til øget åbningstid f.eks. i daginstitutioner.

Min konklusion må være, at forslaget om butikstid skaber flere problemer, end det løser, og derfor må vi sige nej. Og vi siger også nej til Fremskridtspartiets forslag.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg vil godt sige til fru Lone Dybkjær, at jeg synes, det var en lidt – sagt med mildt tonefald – underlig argumentation, at man ikke vil bruge så meget energi på forslag, som der alligevel ikke er flertal for. Jeg synes faktisk, at man skulle bruge meget energi netop på dem, der ikke er flertal for, hvis man selv går ind for dem.

Dernæst vil jeg sige til hr. Lysholm Christensen, at det var dog en besynderlig gammel-dags argumentation, at når man skal holde søndagsslukket, så er det af hensyn til familielivet. Vil hr. Lysholm Christensen også lukke hospitaler, plejehjem, politistationer og alle de ting, som faktisk fungerer døgnet rundt? Er det sådan noget, hr. Lysholm Christensen vil?

Med hensyn til de små samfund drejer dette her sig jo om, at Folketinget blander sig i alt for meget. Synes hr. Lysholm Christensen ikke, det er underligt, at Folketinget blander sig i, hvornår en lille butik – en mand og kone-butik, som de bliver kaldt – skal åbne, og hvornår den skal lukke? Den er helt privat, det er deres egen butik, og det må de da helt og aldeles selv bestemme. Det er i virkeligheden det, der ligger bag vores forslag om lukkeloven.

Vi er gået med til regeringens forslag, fordi det da i hvert fald er et langt skridt i den rigtige retning, men vi mener, at samfundet blander sig alt for meget. Det kan godt være, at hr. Lysholm Christensen ikke mener, at der er et fol-

kekrav bag dette her forslag – det er jeg nu ikke enig med hr. Lysholm Christensen i – men der er faktisk ved at være et folkekrav om, at Folketinget skal begynde at annullere nogle af de mange love om alt det, som vi sidder herinde og blander os i.

Jeg vil godt høre, om hr. Lysholm Christensen fuldstændig vil lukke det danske samfund i weekenderne og på andre tidspunkter, hvor der ellers er behov for, at nogle arbejder, mens andre har fri.

(Kort bemærkning).

Per Tærsebøl (KF):

Hr. Lysholm Christensen kom med en masse argumenter. Nogle af dem var gode, men de fleste af dem var efter min mening knap så gode.

Hr. Lysholm Christensen sagde bl.a., at ved en udvidelse af butikstiden eller en total liberalisering ville man forstærke butiksdøden, og der ville ikke være små butikker ude i landdistrikterne. Det er lige netop det modsatte, der vil ske. Det, der sker for øjeblikket, er, at folk arbejder i byerne – hvis de er så heldige at have et arbejde – og de køber deres varer i byen og tager hjem til landsbyen, hvor de gerne vil bo, fordi der er hyggeligt og rart. Der er den lille butik desværre død, fordi den ikke må holde åbent på de tidspunkter, hvor folk er hjemme. Derfor er det et usædvanlig dårligt argument, som hr. Lysholm Christensen kommer med.

Da jeg ikke – endnu i hvert fald – har sæde i Erhvervsudvalget, gør denne diskussion mig en lille smule bange, fordi jeg kunne ane, at man når til et eller andet kompromis om lukketid eller åbningstid, eller hvad vi nu skal kalde det. Jeg vil gerne sige for mit vedkommende, at noget af det værste, der kan ske, når man skal have lovforslaget i udvalg, er, at man begynder at sige, at man skal holde åbent til kl. 8 hver dag eller noget i den retning. Jeg kan godt love for, at så går man altså storkapitalens ærinde, så det basker. Hvis butikstiden ikke bliver givet fri, så den slags små næringsdrivende kan etablere sig på de tider, hvor det nu passer ind at folk kan handle, ja, så er det kun storkapitalen, man vil gavne f.eks. med et forslag om at holde åbent til kl. 8 hver dag eller de 6 dage i ugen eller noget i den retning. Det vil jeg advare meget stærkt imod.

[Per Tærsebøl]

Jeg vil også gerne sige, at jeg var meget glad for fru Lone Dybkjærs bemærkning omkring juleaften. Det er noget, jeg synes ville være fantastisk dejligt. Man har åbent til kl. 12, og når man så har lukket juleaftensdag kl. 12, går man hjem og skal have lavet julegåsen og rødkålen, eller hvad det nu skal være. Og når man har lavet den, så falder man i søvn og spiser den først næste dag, fordi man har haft så travlt. Jeg vil håbe, at vi om ikke andet kan blive enige om, at vi får lukket juleaftensdag og grundlovsdag. Jeg falder nok i søvn alligevel, men det er en anden sag.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Hr. Lysholm Christensen sagde – ganske korrekt – at der jo ikke kommer flere penge, selv om der bliver øget åbningstid i butikkerne. Nej, der kommer ikke flere penge til at købe ind for, men der bliver mulighed for, at man kan nå hjem at handle i sin lokalbutik, den butik, som man kender, og hvor man kender dem, der står i butikken osv. Det er faktisk den eneste mulighed, vi har for at sikre, at landsbyerne ikke uddør, sådan som vi rent faktisk ser nu. Den lille købmand ude i landsbyen skal have en fair chance.

Så vil jeg godt lige gøre opmærksom på, at så vidt jeg har læst de to lovforslag – og jeg har faktisk læst dem rimelig grundigt – så står der ingen steder, at man skal have åbent i døgn-drift. En del af argumentationen har kørt på, at man efter regeringens bud faktisk burde have åbent i 24 timer hver dag undtagen søndag, men det står der ikke, og det er heller ikke meningen.

Der skal være åbent efter behov, således at det er muligt for den enkelte butik selv at vurdere, hvornår der kommer nogen, der gerne vil købe de varer, man sælger dér. Det kan ikke være imod Kristeligt Folkepartis opfattelse at have åbningstider efter behov, således at vi sikrer, at de små landsbyer ikke uddør totalt. Det kan jeg altså ikke forestille mig. Det må være en fejltagelse fra Kristeligt Folkepartis side.

(Kort bemærkning).

Lysholm Christensen (KRF):

Der var et par bemærkninger til mig, som jeg skal svare på.

Først vil jeg sige til fru Pia Kjærsgaard, at naturligvis skal de syge passes, og det sagde jeg også i mit indlæg, men det er jo ikke det, der er spørgsmålet.

Så var fru Pia Kjærsgaard inde på, at de små butikker selv må bestemme; jamen det kan de jo ikke, i det øjeblik de kommer i klemme mellem de store supermarkeder, som har kapital til at holde længere åbent. Lad os så bevæge os en smule væk fra landsbyen og ind i købstaden, for dér er det nemlig også et problem. Hvor de store supermarkeder kan holde længere åbent, kommer specialbutikkerne i klemme, fordi de ikke har ressourcer til at holde lige så længe åbent. Det er jo bl.a. dem, vi har fået en hel del henvendelser fra de senere dage, fordi de føler sig klemte.

Og det er slet ikke et spørgsmål om at lukke samfundet ned i weekenden, for der er rige muligheder for al mulig aktivitet i weekenden – man kan såmænd også købe en hel del dagligvarer, hvis man vil det – men aktivitet er da forhåbentlig andet end at gå ud og handle. Man kan også bruge sin tid på mange andre måder.

Til hr. Per Tærsebøl: Vi er da enige i, at det var helt fint, hvis vi kunne holde fri juleaftensdag. Det fik jeg ikke med i mit indlæg, men selvfølgelig er det en god ting.

Nu bor der jo altså også andre ude i landdistrikterne end dem, der tager til byen og arbejder. Der er nogle pensionister, som er hjemme, og der er folk, der arbejder i området. De skal også gerne have en mulighed for at handle. Derfor er det så vigtigt, at vi får sikret disse små butikker.

Jeg kan så tage fru Annette Just med omkring friheden til selv at bestemme, hvornår man vil have åbent. Det er jo hensynet til de svage, hensynet til de små specialbutikker, hensynet til personalet og til den familie, der passer butikken, vi varetager. Hvorfor skal vi ikke give dem en chance for at overleve? Ellers bliver det storkapitalen, der bestemmer strukturen, som jeg sagde i mit første indlæg.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil gerne sige til hr. Lysholm Christensen, at den dér med de små detailhandlende og storkapitalen, der bestemmer strukturen, nok tiltrænger en lidt dybere debat end den, vi har

[Lone Dybkjær]

ført her i dag – blot for at det ikke skal stå helt ubemærket.

Men det, der kaldte mig herop, var egentlig fru Pia Kjærsgaard, der sagde, at netop når man ikke er enig, skal man debattere. Det er jeg sådan set principielt enig med fru Pia Kjærsgaard i, hvis det havde et formål. Det har selvfølgelig et formål at debattere, men vi er vel ikke kun samlet her i Folketingssalen for at lave diskussioner, men også for at prøve at få vedtaget noget.

Her er der altså faktisk et flertal imod lovforslaget, og når man kender Folketinget og Folketingets reaktionsmåde, ved man godt, at når det flertal nu har manifesteret sig, så er det ikke her, tingene flyttes.

Derfor er min pointe i denne sag udelukkende, at eftersom der overhovedet ikke er nogen medier til stede – eller kun et tv, med al respekt for det – skulle vi så ikke gå et andet sted hen og debattere, et sted, hvor vi eventuelt kunne mobilisere befolkningen. For det er jo det, der skal til nu; befolkningen skal være med til at presse på, så vi kan få tingene ændret. Her er vi jo enige, så der er sådan set ingen grund til, at Fremskridtspartiet og vi kommer i totterne på hinanden i denne sag.

Og i relation til nogle af de tidligere bemærkninger vil jeg i øvrigt sige, at alt det her med, at butikshandelen selv bedst ved, hvad der er godt for den, er jo ikke rigtigt. Jeg tror, vi alle sammen tydeligt kan huske, dengang vi åbnede den første gågade under stor protest fra de handlende, men det blev en stor succes, og nu vil alle have gågader. Så det er ikke altid så nemt at forudsige, hvad der er bedst for én selv.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg forstår, at hr. Lysholm Christensen nu har erkendt, at hans argumentation for at sige nej til dette lovforslag for at redde landsbyerne ikke holdt helt stik. I hvert fald lød det sådan i mine ører, at det sidste, hr. Lysholm Christensen sagde, var, at det måske ikke var i landsbyerne, det var det helt store problem, at købmanden kunne få lov til at have åbent lidt længere, så der også var mulighed for at nå hjem og købe ind. Nej, det var alle specialbutikkerne i de lidt større byer, hr. Lysholm Christensen begyndte at forsvare.

Jeg ville ønske – jeg ved ikke, om det bliver meget personligt – at hr. Lysholm Christensen var blandt dem, der skulle købe ind til en lidt større husholdning og kun havde en time til det, inden butikkerne lukkede. Jeg vil garantere for, at enhver, der har prøvet det, ved, at der kun er ét at gøre, nemlig at fare ind i det største supermarked og hive varer ned af hylderne. Det gør nemlig ikke noget, at man er kommet fem minutter over lukketid, de kan ikke smide én ud, før man har betalt og har alle varerne i kurven.

Og det er grunden til, at det vil være en kæmpefordel for de mindre specialbutikker at have mulighed for at holde åbent lidt længere. Det er jo stadig væk ikke nogen tvang, det er op til den enkelte butiksejer selv.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jamen jeg ville slet ikke ryge i totterne på fru Lone Dybkjær, når vi vistnok er enige i denne sag. Og så vil jeg søreme håbe, at befolkningen virkelig mobiliserer sig foran TV 2 kl. 23.40 i aften; der vil i hvert fald være god grund til at gøre det.

Men desværre har Kristeligt Folkeparti jo vist sig at være svagt i denne sag, og derfor må jeg sige til hr. Lysholm Christensen, at jeg synes ikke, hr. Lysholm Christensen slap særlig godt fra sin forklaring med hensyn til, hvornår man skulle holde lukket. Hvornår er det, familielivet skal trives? Familielivet trives såmænd også udmærket, hvis man går i butikker sammen; det er der mange der ofte har stor glæde af.

Men jeg må stadig væk fastholde hr. Lysholm Christensen på hans udtalelser om familielivet. Der er altså mange unge familier, hvor man arbejder på skift, enten fordi det er praktisk, eller fordi det er i en af de institutioner, som af nødvendige årsager arbejder i døgn-drift. Hvordan trives familielivet i hr. Lysholm Christensens univers de steder? Jamen det trives da ganske givet fortrinligt!

Og så er der det med storkapitalen. Jamen altså, det lyder jo næsten, som om vi har fået det kommunistiske parti tilbage i Folketinget. Det plejer da ikke at være hr. Lysholm Christensens argumentation. Man gør altså ikke de svage stærkere, hvis man bliver ved med at begrænse deres udfoldelsesmuligheder, og det er

[Pia Kjærsgaard]

jo netop det, vi vil undgå med de små butikker. Vi vil give dem meget større lejlighed til at udfolde sig, så de bliver stærkere, hvorimod hr. Lysholm Christensen vil fastholde dem i deres svage position.

(Kort bemærkning).

Lysholm Christensen (KRF):

Først må jeg sige til fru Pia Kjærsgaard, at jeg er aldeles ikke blevet svag på det sidste. Hvis man læser Folketingstidende fra den sidste debat, vi havde om dette spørgsmål, gjorde jeg klart opmærksom på, at Kristeligt Folkeparti ikke var varm på nogen kraftig liberalisering af vores butikstidslov, så det er altså ikke noget nyt, at vi er modstandere af de tanker.

Det har også været nævnt i dagspressen på det sidste, at jeg skulle have slået en stor kolbøtte. Den eneste kolbøtte, jeg har slået, er, at jeg tidligere har givet en lille åbning for en udvidelse af butikstiden på ugens seks første dage; søndagen har vi altid sagt klart nej til. Den lille åbning på de seks første dage har jeg trukket tilbage, og det vil jeg ikke kalde nogen stor kolbøtte.

Med hensyn til familiens trivsel tror jeg ikke, at fru Pia Kjærsgaard og jeg kan nå hinanden, lige meget hvor mange korte bemærkninger vi udveksler. Det er vist nogle dybereliggende holdninger, der skiller os her. Jeg mener grundlæggende, for at citere mig selv fra tidligere, at livet bliver fattigere, hvis alle dage gøres lige. Det lyder banalt, og det er det også, men det er alligevel af stor værdi for mig. Dybere tror jeg ikke at jeg kan gå ind i det.

Formanden:

Jeg forstod på hr. Lysholm Christensen, at der ikke var brug for flere korte bemærkninger, så jeg giver ordet til industriministeren.

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Det blev jo en lang debat, inden jeg kunne komme til for at kommentere sagen lidt mere detaljeret.

For et par måneder siden var jeg i San Francisco med Det Enerkipolitiske Udvalg. Vi ankom til San Francisco en søndag morgen, og søndagen var fridag, for at vi kunne komme os over jetlag'et og få udlignet tidsforskellen. Udvalget styrkede rundt i San Francisco med stor

fryd lysende ud af øjnene, styrtede ned på havnefronten med stor fryd lysende ud af øjnene, kom hjem med pakken eller under armene og spurgte, hvordan det dog kunne være, at San Franciscos havnefront var så dejlig og livlig og god, et rigtigt turistcenter, og hvorfor vi ikke kunne gøre det samme i det smukke København.

Svaret er, at det kan vi ikke, fordi København er lukket, når man har mulighed for at opleve den. Når vi folketingspolitikere kommer som konferencegæster, skal vi nemlig arbejde fra mandag til lørdag, og man arbejder hårdt på sådan en tur. Men jeg kan love for, at også politikere fra de partier, der er imod ophævelsen af lukkeloven, syntes, at San Franciscos havnefront med alle sine butikker var pragtfuld. Det skal siges til Kristeligt Folkepartis forsvar, at søndagsåbent jo ikke er Kristeligt Folkepartis repræsentants højeste ønske, så det gjaldt selvfølgelig ikke alle.

Men det er en lille beskrivelse af, hvad det er, det hele drejer sig om. Drejer det sig om, at vi skal have frihed til at tilpasse os efter, hvorledes livet former sig, hvorledes byen skal leve, hvorledes landsbyen skal leve, og hvordan man i øvrigt skal leve rundt omkring? Også her i Danmark er vi forskellige; det har vores lukkelov jo bevist nu. Dispensationerne ryger om ørerne på os, og det er selvfølgelig, fordi der er behov for dem. Der er jo ikke en eneste butik, der ville anmode om en dispensation, hvis der ikke var kundeunderlag for det.

Vi er ikke ens, men Folketingets detaillovgivning på området har gjort, at vi har indrettet os efter gennemsnitsbyen i Danmark. Det svarer til, at man lægger en mand med hovedet i en dybfryser og med fødderne inde i pejsen med fuldt blus på, så har manden det gennemsnitligt vældig godt.

Og sådan er det også med åbningstiderne i Danmark. Vi må erkende, at når det angår butiksåbningstiderne, er det sikkert rigtigt, at i hr. Lysholm Christensens hjemby, som også er min valgkreds, har man ikke behov for længere butikstider, for i den by har man en arbejdsform, der gør, at man godt kan nå at handle i butikkerne i centrum – jeg har boet der i mange år, så jeg ved det – og der er heller ingen, der forlanger, at Hernings butikker skal holde længere åbent, selv om denne lov bliver vedtaget.

[Industriministeren]

Men fordi Hernings butikker ikke har behov for en længere åbningstid for at skaffe sig kundeunderlag, ønsker man altså fra fire handelsstandsforeningers side, bl.a. Hernings, at resten af landet heller ikke skal have lov til det, og København skal ikke have lov til at blive international. Prøv at besøge Stockholm en weekend! Vi har rost Stockholm, fordi den virkelig er kommet op at stå, og vi nyder at gå rundt i Stockholm. Og hvorfor? Jo, fordi Stockholm lever, når folk er der, og det er netop det, der er kernen i problemet.

Vi diskuterede også specialbutikker kontra storbutikker og lign., og her må jeg sige, at jeg er meget, meget glad for min partifælle hr. Per Tærsebøls bemærkninger i dag. Det er jo netop den diskussion, som en meget stor del af detailhandelen har været igennem. Den har været modstander af det, den har været arg modstander, og også i Det Konservative Folkeparti har der været stor modstand. Men det har jo ikke medført, at butiksdøden er blevet mindre. Det har jo ikke medført, at færre specialbutikker har måttet lukke, eller at vi har fået færre overkalkede vinduer. Det har faktisk medført, at vi har fået vore storcentre, hvor kunderne handler til daglig, og for at man skal have tid til at gå rundt i specialbutikkerne, har man indført en lang lørdag, som er blevet en vældig succes. Man har jo ikke tid i det daglige.

Det drejer sig altså om at give de små specialbutikker en chance, give dem en chance for frit at bestemme åbningstiden, give dem en chance for at holde åbent med den ene ægtefælle i butikken i 4 timer om aftenen, når storcenterets kundeunderlag er for lille, give kunderne en chance for at handle på de tidspunkter. Det er det, der menes med, at vi skal være lidt individuelle; vi skal ikke være så centralistiske og fuldstændigt pakket ind i en sort, firkantet kasse, at hvis en eller anden kommer til at skyde en albue ud igennem den, hakker vi den af og siger fy, fy, skamme. Der er både frihed til at holde åbent og frihed til at holde lukket i forslaget.

Nu vil jeg ikke gå ind på alt det, der er nævnt i debatten, for så ville min tale blive meget lang, så jeg prøver at tage hovedoverskrifterne og håber, at jeg dermed kan give et nogenlunde svar. Turismen er nævnt, og jeg føler næsten ud fra nogle af kommentarerne om turisme i dagens debat, at nogle af Folketingets

partier stadig betragter turisme som udelukkende sommerhusturisme og vesterhavsturisme. Jamen dette Folketing har bevilget millioner af kroner på at forøge turismen uden for sæsonen, på at skabe byturisme, på at skabe kongresturisme. Se på finansloven! Alle Folketingets medlemmer har stemt for denne bevilgning, og det er jo selvfølgelig med disse midler, at vi nu forsøger at skabe en turistindustri her i Danmark, der ikke blot er knyttet til Vestkysten. Den er jo ganske glimrende, men det er jo rigtigt, at der er godt fyldt op på Vestkysten om sommeren, så nu skal vi også trække turisterne til byerne og skabe en meromsætning. Det er den sammenhæng, der skal være i tingene.

Så er der kommunernes rolle. Kommunerne har allerede en rolle i dag, kommunerne dispenserer allerede i vidt omfang i dag, og mange kommuner ønsker også denne frihed.

Jeg har specielt undret mig over at lytte til Socialdemokratiet og til SF, som fuldstændig blindt vil lade sig lede af, hvad en arbejdsgiverorganisation og en fagforening kan nå til enighed om. Det betyder altså, at for fremtiden skal vi i spørgsmål, som også vedrører brancheorganisationer, der ikke er forhandlingsberettigede – i dette tilfælde Detailhandlernes Fællesorganisation; jeg kunne også nævne Turismens Fællesråd, Forbrugerrådet og mange flere – altså rette os efter, hvad to af parterne kan blive enige om. Det er da en sær form for folkestyre, at Folketinget ikke tør vedtage en beslutning og bagefter sige: I får selvfølgelig en chance for at rette jeres overenskomster til på den rigtige måde. Det er jo helt klart, at det ikke er tanken, at lovforslaget skulle træde i kraft, inden overenskomsterne blev indgået.

Specielt fra Socialdemokratiets side bliver der også fremhævet en lang række andre problemer: børnepasning, kollektiv trafik m.m. Men jeg vil sige til fru Lissa Mathiasen, at vort samfund er ikke et 8 til 16-samfund. Ikke alene i sundheds- og trafiksektoren og andre steder, som allerede er nævnt, men så sandelig også på mange virksomheder arbejder man med skiftehold, arbejder på skæve tidspunkter. Vi har masser af eksempler på, at vi ikke er et samfund, hvor alle møder op kl. 8 om morgenen og går hjem kl. 16 om eftermiddagen, og det håber jeg sandelig heller ikke at vi nogen sinde bliver. For det vil jo blive et samfund, hvor der er liv i gaderne mellem kl. 7 og 9 om

[Industriministeren]

formiddagen, og så dør det stort set ud, og om eftermiddagen går familierne ud og køber ind, inden de går hjem og sætter sig foran fjernsynet. Sådan fungerer familielivet jo ikke i dagens Danmark.

Spørgsmålet om hastværk har jeg kommenteret, så det vil jeg ikke kommentere igen. Men jeg vil lige vende lidt tilbage til hr. Lysholm Christensens indlæg, som er det eneste, jeg vil give en speciel kommentar. Indholdet af hr. Lysholm Christensens indlæg lå i betragtelig og betænkelig nærhed af de argumenter, som er fremført af den protestgruppe, der stod bag Vejlemødet, som vel at mærke måtte aflyses. Herning Handelsstandsforening var med i denne gruppe, det er jeg godt klar over, jeg har selv tæt kontakt til den.

Men der er altså ikke belæg for de argumenter, denne gruppe fremfører. Man fremfører, at det vil medføre øget butiksdød. Vi har set det modsatte i de lande, der har ophævet reglerne om åbningstider. Man fremfører, at der skal bruges ekstra personale i de udvidede åbningstider. Jamen der er ikke noget krav om udvidede åbningstider, der er tale om frihed til at tilpasse åbningstiderne. Man fremfører, at det skulle medføre en konkurrence på tværs af kommunegrænserne. Den finder sted i stort omfang allerede i dag på grund af dispensationerne, vil jeg mene, og hertil kommer, at på mange andre områder er der allerede konkurrence mellem kommunerne. Tænk bare på dækningsafgiften, på skatteprocenten, på den kommunale service og meget andet! Der er masser af tilfælde, hvor netop den frihed og den decentralisering, vi giver kommunerne, slår igennem.

Jeg er sikker på, at gennemførelsen af dette forslag ikke vil betyde flere overkalkede ruder; den vil tværtimod medføre en opblomstring af forretningslivet. Og jeg må også sige, at jeg desværre har konstateret i dagspressen, at forholdene for detailhandelen desværre er sådan i øjeblikket, at vi vil se et rekordstort antal overkalkede ruder næste år, men det skyldes vel at mærke de vilkår, der findes under den nuværende lukkelov, som generer specialbutikkerne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 50:

Forslag til markedsføringslov.

Af industriministeren (Anne Birgitte Lundholt).
(Fremsat 21/10 92).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 7 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 51:

Forslag til lov om ændring af lov om mærkning og skiltning med pris m.v.

Af industriministeren (Anne Birgitte Lundholt).
(Fremsat 21/10 92).

Lovforslagene sattes til forhandling.

*Forhandling***Sonja Mikkelsen (S):**

Socialdemokratiet medvirker gerne til en modernisering af markedsføringsloven og vil også gerne være med til at rydde op i lovens indhold, i det omfang der er behov for det. Vi har jævnligt haft diskussioner her i Folketinget om forskellige dele af markedsføringsloven, og sidste år foretog vi et par ændringer, men et flertal afviste at fjerne forbudsparagrafferne med samme begrundelse som tidligere, nemlig at de tjener til at beskytte forbrugerne. Det var industriministeren ikke tilfreds med, så hun besluttede at iværksætte et udvalgsarbejde med deltagelse af forskellige interesseparter med henblik på at skaffe argumenter for at ændre loven.

Dengang tilkendegav vi fra Socialdemokratiets side, at det ville være udmærket med et